

ELŐFIZETÉS.

KELLYEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 3 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

KÉREKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetérté-
vességek palotájában.

TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József térszöglet 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, április 19.

Nyugati offenzíva — az orosz különbéke ellen.

— Miljukov orosz támadást is követelt. — A belga fronton is támadnak a franciák. —
— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zürich. Beavatott körök úgy tudják, hogy Miljukov az ideiglenes orosz kormány belügyminisztere nemrég azzal a sürgős kéréssel fordult a francia kormányhoz, hogy kezdjék meg azonnal a nyugati offenzívát, mert csak egy erős offenzíva teremtheti meg az egyensúlyt az Oroszországban egyre növekvő békeáramlatokkal szemben. A nyugati offenzívával egyidejűleg szükséges egy orosz offenzíva is, hogy így példaként szolgáljanak az entente hatalmak a Németországgal szemben való átlásfogadásnál.

Páris. A francia offenzíva a belga frontra is kiterjed. Ymmuidennél a heves agyuzás egyre növekszik. A németek itt erős tüzérseget gyűjtöttek össze, hogy eredményesen tudjanak védekezni.

A francia offenzíva a háború eleje óta a hetedik nagy támadás a nyugati harctéren. Az első volt 1914. ősszel a négyhetes marnai csata, a mely Joffret naggyá tette. A második volt 1914. decemberében az ugyan-csak négyhetes nagy támadás a flandriai tengerparttól a Vogezekig, gyűjtőpontja Soissons és St.-Menéhould között (Joffre kedvelt frontja), a harmadik a háromhetes champagnei offenzíva rövid 8 kilométeres fronton, a negyedik 1915. husvétján a Maas és Mosel között, St.-Mihiel főcélal, az ötödik 1915. szeptember végén a koncentrikus angol-francia támadás Ypernnél és a Champagneban 480 kilométer szélességben, a melyet Castelnau tábornok vezetett, a hatodik 1916. nyarán a kerek öt hónapig tartott Somme-offenzíva Foch tábornok vezetése alatt.

A francia offenzíva első negyvennyolc órájának örvendetes eseménye, hogy az áttörés nem sikerült és mint Ludendorff jelenti, a támadók nagy veszteségeik következtében kimerültek. Az áttörő szándék meghiusulását, azt hisszük, hogy túlzott optimizmus nélkül máris megpecsételtnek láthatjuk.

A francia offenzívát nem szabad lekicsinyelnünk. A francia hadsereg sokkal jobb, mint bármelyik ellenségünké. Tisztikara kiváló és vezetésének jóságát a németek is elismerik. Azonban minden hadműveletnél — bármit tartsanak is a könyvsztratégák — minden hadseregnél a katonainak-mondott, valójában fajbéli tu-

lajdonságok a döntők. A francia katonára impulzív. A francia haderő első lökésében benne van a legénység ereje java. Mihelyest az első lökést valamelyes szünet kénytelen követni, támadóereje sokszorosan megkissébedik. A francia katona erővel teljes, gyors, egymást követő rövid ütésekre termett. Joffrenak azt velették a szemére, hogy igen kevésbé érti meg ezt a francia fajjalajdonságot, hogy egész hadvezető cselekvése oly lélekre vall, mint egy „*âme d'un vaincu*“. Utóda,

Nivelle tábornok franciább. Csakugyan rövid, erőteljesebb lökésekkel kísérelte 1916. kora telén Verdunnél a mi tagadás benne, sikerrel. A mostani offenzíva azonban csak hosszú lélekzetű hadművelet lehet. Ez jobban felel meg a német katonai tulajdonságoknak. Bizunk benne, sőtül hiszszük, hogy szövetségeseink hadserege be fogja ismét bizonyítani, hogy a védelem csakugyan a legerősebb harcmodor, hogy a mozgásba jött védő sokkal erősebb tud lenni a támadónál.

Champagneban sem sikerült a franciák áttörési kísérlete.

(Kimerült az ellenség az Aisne mellett szenvedett veszteségektől.)

Berlin, április 18. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsapata:

Az arrasi harctér egyes szakaszain a tüzérségi tevékenység ismét megélénkült. A Sommetól két oldalt levő vonalaink előterében örseink naponta csatároznak az ellenség előcsapataival. A tűz St.-Quentinél, amelynek székesegyházát több találat érte, időközönként fokozódott.

A német trónörökös hadcsapata:

Az Aisne-menti csatateren tegnap délelőtt szünetelt a harc. A franciák az előző nap kudarc után es a szenvedett veszteségek hatására kimerült hadosztályokká nem folytatták a támadást. Csak az esti órákban kezdődtek meg az ellenség részleges támadásai. A beauln-i hegyháton, a craonneri magaslatokon és La Ville au Bois erdőtől északnyugatra rohamhullámaik közöttünk összeomlottak, vagy pedig közeli távolságban velettük őket vissza. Az Aisne-marnai csatorna mentén Les Godal és Courcy mellett szintén visszavertük az ellenség támadásait.

A Champagneban a franciák korán reggel megkezdett támadásai, a már napok óta fokozott legerősebb tűzhatás után, mintegy 20 kilométer szélességben törtek előre. Az ellenség által itt is elérni szándékolt áttörést záróállásainkban felfogtuk. Az ott harcoló szines francia haderőktől Moronvillers és Auberive mellett, az itt már elért erdőszekeket ellentámadással ismét elragadtuk, 500 foglyot ejtettünk és több géppuskát zsákmányoltunk. Az április 16-iki harcokban az ellenség által sok helyen használatba vett páncélos gépkocsik közül tüzelésünk 26-ot elpusztított. Ugyanazon a napon légi harcban és védőágyuinkkal 18 ellenséges repülőgépet lelőttünk. A repülők több helyen beleavatkoztak a gyalogsági harcba. A foglyok száma több mint háromezerre emelkedett.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsapata:

A Mosel balpartján, a Mühlhausentől délnyugatra átmenetileg élénk tüzelési tevékenység. A Vogezekben Münsterből északra romancsapatunk a francia árkokból 10 foglyot szállítottak be.

Keleti harctér

A helyzet változatlan.

Macedóniai harctér:

Monasztirtól nyugatra csapataink erőteljes támadása kivetette a fran-

ciákat a Cervena-Stenan levő állásaiból, amelyek a márciusi harcok alkalmával egy kilométer szélességben az ellenség kezén maradtak. Az ellentámadásokat visszavertük. Több mint 200 foglyot ejtettünk és több géppuska és aknavető került kezünkre. **Ludendorff**, első főszállásmeister. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Míg az Aisne mentén és a Champagneban lévő német állások április hatadika óta a legsúlyosabb pergőtűzben voltak, német rohamcsapatok több ponton benyomultak a francia árkokba és foglyokkal tértek vissza. El sikertült vállalkozások egyikén egy francia parancs is a kezükbe jutott, amely a legvilágosabban elárulja azokat a célokat, amelyeket a legfőbb francia hadvezetőség tizenhatodikán Reimsből északra megindított támadásával követett.

A megtalált parancs azt mondja, hogy a 32. hadtest az Aisne mindkét oldalán előre nyomulva, a német vonal áttörését követő napon nyomuljon előre az Ammenaucourt-Brienne-Evernicourt-Proviseux-Prouvais vonalig.

A többi hadtestnek is pontos, részletes utasítása volt, melyből kitűnik, hogy a franciák szándéka az volt, hogy az Aisne és a Champagne között lévő nagy harctérnek ezen a pontján nagyarányú, kelet felé irányuló átkaroló mozdulatot tegyen a Brimontnál lévő német állás ellen. Olyan foglyoknak a vallomásaiból, akik tovább északon jutottak keletre, megtudtuk, hogy ott is hasonló célja volt a francia támadásnak.

Az első német vonalat a tíz napig tartó szakadatlan, mindenféle kaliberű löveggel folytatott tüzelés egyetlen tölesérré változtatta. Az is igaz, hogy a német csapatvezérek a helyzet helyes felismerésével és az értékes emberanyaguknak a lehetőséghez való kimélése végett a volt első vonalat csak nagyon gyéren látták el védőcsapatokkal, vagy egyáltalán nem.

Az is igaz, hogy a franciák a volt első vonal egyes pontjain benyomulhattak. De több helyütt sikerült még 16-án délután a benyomult ellenséget nagyszerűen véghezvitt ellentámadással kivetni. Az egész helyzetre jelentéktelen francia öblöket nem számítva, amelyek a volt első és második vonalba benyulnak, az említett vidéken a német állások teljesen és szilárdan a kezünkben vannak. Azokból a messzire tekintő célokból, amelyeket a francia hadvezetőség a harc első napján a hadtestek és hadosztályok elé tűzött s amelyek tíz kilométernél messzebbre vitték volna őket az első német állások mögé, semmit sem értek el. A támadó csapatok a legsúlyosabb veszteséggel fizettek kudarcukért, míg a már említett óvatos, intézkedések a német veszteségeket jelentékeny mértékben csökkentették.

A francia vezérkar jelentése április 17. délután 3 óra:

Az Oisetől délre mindkét részen tüzéségi tevékenység megszakításokkal. Soissons és Reims között esapataink berendezkedtek az el foglalt állásokban. Achles közelében erős német ellentámadások új vonalaink ellen. Az ellentámadásokat záró- és géppuskatűzzel, amely a rohamozóknak jelentékeny veszteséget okozott, megtörtük. Az ellenség többi ellentámadását Colhy szakaszán szintén visszavertük. Az időjárás az egész arcvonalon kedvezőtlen maradt.

A Champagneban az éj folyamán hatalmasan kifejlődött a tüzéségi harc az Aubervetől nyugatra lévő szakaszon. Egyébként mindenütt nyugodtan telt el az éjszaka.

Rotterdam. A Morning Post jelenti a főhadiszállásról: A németek ellenállása nem kisebbedett, ellenkezőleg az ellenséges vonal mind szilárdabbá

válík, úgy, hogy az angol sikerek kiszélesítése előre nem látható akadályokba ütközik.

Rotterdam. A holland lapok jelentik, hogy a francia offenzívát a francia hadseregnek csaknem háromnegyed része indította meg. Reimsből észak-nyugatra már 8 nap előtt óriási lovas ömegek voltak készenlétben. A francia déli vasut beszüntetett minden forgalmat, hadseregszállításra használják. Lyonban és környékén a francia hadvezetőség minden iskolaépületet, üres lakóházat lazarettok céljaira vett igénybe.

Karlsruhe. Párisi jelentések szerint Lens városa teljesen a tűz martaléka lett.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este. Arrasnál nincs ujság. Az Aisne fronton egy éjszakai támadás némi területnyereséget szerzett az ellenségnek.

Braye-Craonne mindkét oldalán egy francia reggeli támadás megbiúsulása után egy másik francia támadás van folyamatban.

A Champagneban is újabb harcok vannak folyamatban.

Berlin. A sajtóhadiszállásról jelentik: A francia hivatalos jelentés szövege a következő: A tizenhatodik csata folyamán Soissons és Reims között a németek, mintegy tizenhat hadosztállyal védekeztek. A Cormil hegy ellen az egységes támadások megbiúsultak. Ezen a frontreszen mintegy 2500 foglyot ejtettünk. A foglyok vallomása szerint azt a határozott parancsot kapták, hogy az első megerősített állásokat minden áron tartani kell. A németek vesztesége nemcsak az ütközet folyamán, hanem előző napokon is tetemesen nagy volt. A támadás előtt való este egy ellenséges hadosztály heves tüzelésünk tűzkörébe esett és így állományának nagy részét elvesztette. Tegnapi Soissons és Reims között ejtett foglyok száma elérte a 15000.

Az osztrák kormányválság. Bécsből jelentik: Parlamenti körökben ma nyugodtabban szemlélik az ország belpolitikai helyzetét. Azt hiszik, hogy a válság nem fog beállani. A német polgári pártok mai tanácskozásától várják a helyzet tisztázását. Nem tartják kizártnak, hogy Urban és Bärnreiter miniszterek megmaradnak állásukban. Bizonyos pragmatikus kijelentések után, amelyek értelmében a kormány politikájában nem történik változás, elérhetőnek tartják a két miniszter maradását. Azt azonban egészen bizonyosra veszik, hogy Clam-Martinic miniszterelnök a kormány élén marad bármilyen megoldást nyer is a mai politikai válság.

Bécsből jelentik: A miniszterválság és a német parlamentaristák magatartásában ma váratlan fordulat állott be, amelynek következményeiben a pillanatban még nem lehet tudni, a két német polgári párt végrehajtó bizottságának ülése után közölték, hogy a bizottság nyolc tagját és pedig, a nemzeti szövetség négy tagját és a keresztény szocialisták

négy tagját a király holnap délután 6 órakor kihallgatáson fogadja. Hír szerint a kihallgatáson alkalmat akarnak adni, hogy kívánságaikat előterjesszék a király előtt és azt hiszik, hogy ez a kihallgatás a kormány és a német pártok között a béke útját egyengetni fogja.

Bécsből jelentik: Azt hiszik, hogy a király a három osztrák miniszter lemondását nem fogadja el.

Az akartak kelni az olaszok a Vojusán.

Budapest, április 18. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Az ágyuharc helyenként kiújult. Egyébként nem volt említésre méltó harci ostromok.

Olasz harctér:

A helyzet változatlan. Egyik repülőnk tegnap Villach felett vívott légi harcban lelőtt egy ellenséges Fahrman készülőket. A bennülőket elfogtuk.

Délkeleti hadszíntér:

Az olaszok megkísérelték, hogy Skoza mellett a Vojusán pontonhidat verjenek, azonban tüzelésünk megakadályozta őket ebben. Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Események a tengeren.

Egyik repülőgépünk, amelyet egy sikeres felderítő vállalkozás alkalmával az északi Adrián több repülő megtámadott, légi harcban szenvedett sérülés következtében kénytelen volt a tengerbe leereszkedni. Két olasz repülőgép, melyek a miénket hatalmukba akarták keríteni, torpedóegységeink kezébe került, amelyek a mi repülőgépünket épségben megmentették és a négy olasz repülő (három tisztet és az altisztet) sebesületlenül elfogták. Hajóhadparancsnokság.

Muszonyolc korona

napszám.

Kürthy Lajos báró nyilatkozata.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Kürthy Lajos báró, az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke kétnapos bécsi tartózkodása után érkezett vissza Budapestre. Az osztrák fővárosban politikai természetű tárgyalásokon vett részt és ezekről nem számolt be a nyilvánosságnak, azonban a közlelmezés legégetőbb kérdéseiről érdekes nyilatkozatot tett:

Kijelentette, hogy a Közlelmezési Tanács egyes albizottságai által letárgyalt reformok a megvalósítás előtt állanak. Ezek közé tartoznak a lánckereskedelem megszüntetéséről, a központok ellenőrzésének jogi szabályozásáról, az új termésközvetítéséről és a tejjel való ellátás országos rendezéséről alkotott javaslatok, amelyek a legközelebbi időben kormányrendeletek alakjában kerülnek nyilvánosságra. A tejről szóló rendelet ma jelent meg. A Közlelmezési Tanács a termésközvetítéséről való tárgyalása közben foglalkozott az új gabonárak megállapításával is, azonban ebben még nem dönthetett, mert hiszen még ismeretlen az idei termésközvetítés mennyisége és minősége is.

— Számos helyről érkezett panasz — mondotta Kürthy báró — a tulajtott mezőgazdasági munkabér miatt. Például azt is jelentették nekem, hogy Fehértemplomban a napszámásoknak 28 korona napibért kell fizetni. Fejletlen, 14—15 éves gyermekek 10—15 korona napszámot követelnek. Sajnos, nekünk nincs módunkban, hogy ezt a kérdést szabályozzuk.

— Szólnom kell arról a visszaélésről is, melyet a teával való

szertelen üzérkedés körül tapasztaltam. Az ügynökök és kereskedők azt a körülményt, hogy a meglévő készletek rohamosan fogynak, felhasználják az árak bihetetlen felcsigázására. Epen ezért foglalkozunk a tea árának maximálásával és egyéb olyan intézkedésekkel, amelyek alkalmasak a visszaélések ellensúlyozására. Arról is szó van, hogy a kávépótló anyagokkal segítsünk a támadt kávéhiányon.

Kávéház nem ügyvédi iroda.

(Nem jár fizetés a fekete melletti beszélgetésért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A béke verőfényes idejében bizony sokszor megesett, hogy a jó reggelre felébredt alperes, vagy felperes furesa kis expenzóitakat kapott a fiskálisától. Mert az ügyvéd urak költséket megszegyenítő fantáziával tudtak helyet csinálni számadásaikban a legkormönfontabb követeléseknek. A magyar humor anekdotákban is megörökítette az ügyvédi beszélgetéseknek agyafurt módjait, melyek közül a legutolsó volt annak az ügyvédnek a számlája, ki ezzel az ékes sorral köszöntötte egykor a kliensét: — Ejjékor felébredtem, a maga pörére gondoltam = 20 korona.

A háboru erősen megtizedelte az ügyvédi irodákat, a sok eszkimó jelenleg a harcterekben él s így több főke marad az itthonmaradottakra. Így aztán az ügyvédi számlákban is több az azállítás, bár olykor-olykor még mindig megessenek igen különös dolgok. Amint legalább Bécsben is történt.

A bécsi legfelsőbb törvényszék rendkívül érdekes ügyben hozott határozatot. Ama kérdés felett kellett döntenie, hogy az ügyvédi jogaitott-e kávéházi beszélgetéseket ügyvédi konferenciának minősíteni és az ügyvédi expenzóitokban e „tanácskozásként” joga van-e díjat felszámítani? Berg Gyula dr. bécsi ügyvéd a belső város járásbírójánál egy kávéház tulajdonost 150 koronáért beperelt, miután az nem volt hajlandó kifizetni az ügyvédi számlának egy tételét, mely a következőképen hangzott: — Tanácskozás a kávéházban = 150 korona.

A vádlott elmondotta, hogy rendkívül meglepődött, midőn a panaszos számláját megkapta, melyben egyszerű kávéházi beszélgetésért honoráriumot számított fel. Az ő kávéházába nagyon sok ügyvéd jár s ő majd ehhez, majd ahhoz a vendégéhez ül le és beszélget velük különböző dolgokról. Ha neki minden ilyen beszélgetésért, melyet egyébként legtöbbször maguk az ügyvédek kezdenek, fizetniük kellene, nagyon rossz üzletet csinálna.

A panaszos ügyvéd ezzel szemben azt vitatja, hogy ez a beszélgetés nem volt közönséges kávéházi diskurzus. A vádlott különböző

Békefeltételekről tanácskozik Wilson.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Radió ügynökségnek jelentik Washingtonból: Az amerikai haditanácsban, amelyen Anglia és Franciaország képviselői is részt vesznek, a következő pontokat vitatják meg: Egy három milliárd dolláros kölcsön szétosztása az entente hatalmak között. Amerika együttműködése a tengeralattjárók ellen, élelmiszer, munició és csapatszállítások az európai frontokra, egy újabb amerikai hadsereg szervezése és annak felhasználása Németország ellen, a közép és délamerikai segélyforrások kihasználása háboru esetén.

Végül azok a feltételek, amelyek mellett az egyik, vagy másik központi hatalommal béketárgyalásokba bocsátkozni hajlandók lennének. A tudósító megjegyzi, hogy Anglia és Franciaország kiküldöttei arra törekednek, hogy Amerikát rávegyék, hogy a különbékét negligálja és általában azt várják, hogy Amerika az entente-val közös hadicélokot fog proklamálni. Valószínűnek tartják, hogy az elnök külön megbízottakat fog küldeni Angliába, Franciaországba és Olaszországba.

Páris. Az Havas ügynökség jelenti: A kormány elhatározta, hogy rendkívüli küldöttséget küld Washingtonba, Wilson elnök üdvözlésére. A küldöttséget Viviani, a miniszterelnök helyettese fogja vezetni, Joffre marschall, Cueurrette altengernagy és Cambruni márk képviselő lesznek a tagjai.

Hága. Amerika közép és nyugati országaiban egyre nő az az áramlat, amely csapatok küldését követeli Európába.

Hága. Newyorki jelentés szerint egy német tengeralattjáró Newyorktól mintegy száz kilométernyire délre jó eredménnyel tüzelés alá vett egy amerikai torpedóüldözőt.

Rotterdam. Washingtonból jelentik: A tengerészeti miniszterium a következőket közli: Newyorktól északra fekvő tengerészeti állomásokról jelentések érkeztek, mely szerint egy Smith nevű amerikai torpedó üldöző április 17-én reggel fél 7 órakor egy német tengeralattjárót vett észre, mely közvetlen a víz alatt hajózott. A tengeralattjáró egy torpedót lőtt ki, mely 30 méternyire repült el a Smith mellett. Azután a tengeralattjáró eltűnt.

VAROS ES MEGYE.

Leszállították a kukoricaliszt árát. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságok fejeihez, hogy a Hadi Termény r.-t által szállítandó tengeri liszt árát már a legközelebbi kiutalástól kezdődőleg az eddigi 62 koronás árral szemben 54 koronában állapítja meg. A rendeletben még utal a miniszter arra, hogy az árleszállítás célja egyedül csak a fogyasztó közönség érdekeinek istápolása.

Szülők hiúsága — a gyermek átka.

Móra Ferenc, aki nemcsak kiváló magyar író, de pedagógusnak is elsőrangú egy bájosan megírt, s enyhén szatirikus kis riportot mondott el a — játékgerekről egy értekezleten. Arról a „diszgyerekről”, akivel a szülő, különösen a brilliános, fülbevalós és nyakékes mama ugy ékesíti magát, mint az ékszereivel, s a hiúság más ilyen játékaival.

Az ilyen gyermeket — mondotta Móra — nem azzal a mindennapos gonddal ápolják, amivel egy cserép muskátli, hanem úgy, mint a kirakatra való orchideát. Rendesen a középosztályban található ez a gyerek-típus. Aránylag legolcsóbb játékszere a hiúságnak, a divat gyors változásának sincs alávétve s a téli szezonban csakugy érvényesül, mint a nyáriban. Saját tapasztalataiból vett példákat sorolt fel, s különösen előadásának azt a fejezetét hallgatta meg hatott figyelemmel és derűs mosollyal a közönség, mikor a saját kis leányáról beszélt, akinek az a fatum is jutott, hogy téma-gyerek legyen. Az előadásnak ebből a szakaszából közöljük a következő részletet.

„Am a gyerek élete téma-korszakán minden baj nélkül átesett, s egyáltalán nem tette elbizottá, hogy ő minden vasárnap központi hőse volt az apja írásainak hol versben, hol prózában. Megszekta és természetesnek tartotta és azt gyanitom, hogy később már unta is egy

kicsit. A gyerek számára a sajtó nem jelenti a nyilvánosságot, a nyilvánosság az iskolával kezdődik és az első iskolai ünneppel. Jól emlékszem rá, hogy a köteteket kitévő családi mesék együttvéve nem okoztak annyi izgalmat nálunk, mint a Panka első nyilvános szereplése valami borzasztó nagy ünnepen, ahol még a II. B-ből is ott volt a néni. Nyolc soros verset két hétig tanultunk. Játékból, az udvaron félóra alatt megtanulta volna, ehhez két hét kellett, mert ez nyilvános szereplés volt. Nem szölok az anyja rettegéséről, hogy azért lesz-e a gyerek, hogy bátor lesz-e, hogy sikkes lesz-e, hogy lesz-e elég hangja, hogy koszoruba fonják-e a haját, vagy fürtökbe hullámosítsák és nem szölok a fehér ruhák és fehér cipők okozta gondokról, melyek némely részben rám is neheztedek. Csak ott veszem fel az epikus modort, hogy az ünnepély fél kilenkor kezdődött, nyolcra ott kellett lenni az iskolában, ennél fogva fél hétkor fel kellett kelni. Természetes tehát, hogy Panka, alighogy előtte való este lefoglaltuk a szemünket, azzal riasztott fel bennünket:

— Apu, nincs még félhét?

Fölcsavarom a villanyt, nézem az órát: féltizenkettő.

— Nincs, lelkeeském. Aludj szépen, még soká lesz reggel.

Ot perc múlva alszunk. Tíz perc múlva eszörömpöl a Panka kis ágyán a rostély.

— Apu, már világosodik.

— Ordogozik, kis leányom, — mondom

csökkenő kedélylyel. — Csak aludd ki magad jól, mert másképp nem tudod elmondani a verset.

Természetesen ez olyan biztatás volt, hogy az utolsó álompillangót is kiverte a Panka szeméből. Kis életének talán ez volt az első töprengése: mi lesz abból, ha ő nem tudja elmondani a verset? Mikor legközelebb megszólalt, akkor már tele volt a hangja könnyel:

— Apu!

A felelet ezuttal már abszolút rövid volt.

— Na?!

— Nincs még félhét?

— Nincs. Még csak félhétgy.

Kis ideig csönd. Aztán újra kezdődik:

— Apu!

— A jó isten áldjon meg, kis lányom, mi lett már megint?

— Szeretném megpróbálni, hogy tudom-e a verset.

Hát mit tehessen ilyenkor az ember? Fölcsavarja a villanyt, fölül az ágyban anyáival együtt és hajnali négy órakor dühös ábitattal hallgatja a gyermekét, aki fölállva az ágyban hálóingben verset mond a boeiról, aki nem akarja megenni a sos kenyereket.

No de aztán utána nagyon jót aludtunk. Olyan jót, hogy föl se ébredt egyikünk se nyolcig. Mire az iskolába értünk, akkorra a boci rég megette a sóskenyereket az egész publikummal együtt, beleértve a II. B-beli néni is. A gyerek egész nap sirt és az anyjának elment a kedve egész hétre. En nem tudom, hogy a

ügyekben formálisan tárgyalta vele a ő nem lát különbséget abban, hogy az ilyen tárgyalások az ügyvédi irodában, vagy a kávéházban folynak-e le. A vádlott az ő tanácsát igénybe vette s ezért épen úgy fizetni tartozik, mintha egy más ügyvédnek tanácsát annak az irodájában kérte volna ki.

A vádlott az ügyvéd beszédére azt válaszolta, hogy emlékezete szerint a kávéházi beszélgetés a háboru és politika kérdései körül forgott s ha egyik, vagy másik alkalommal jogi kérdések vegyültek bele a beszédbe, ezek mellékesen, vagy egy más tárggyal kapcsolatosan történhettek.

A járásbíró az ügyben kérdést intézett az ítélet előtt a bécsi ügyvédi kamarához. Ez elítélte a haneszos ügyvédet az ügyvédi állás becsületének és tekintélyének megsértésében, melyet azáltal követett el, hogy kávéházi beszélgetést expenzota tárgyává tett.

Berg dr. ügyvéd a fegyelmi határozat ellen a legfelsőbb törvényszékhez fellebbezést nyújtott be, amelyben hangsúlyozta, hogy a kávéházi megbeszélésekért az ügyvédnek épen olyan joga van a honoráriumra, mint akár a telefonon keresztül történt tárgyalásokért. Feltevé, de meg nem engedve, hogy a kávéházi beszélgetésekért a honorárium megítélhető nem volna is, egy ilyen számla követelés az ügyvédi állás méltóságát nem érintheti.

A legfelsőbb törvényszék nem adott helyet a felfolyamodásnak és az ügyvédi kamara ítéletét helybenhagyta. A megokolás kiemeli, hogy az első forum joggal állapította meg, hogy az ügyvéd és a kávéház tulajdonos beszélgetése közvetlen tipikus kávéházi beszéd volt, amelyért semminemű ellenszolgáltatás nem jár. Ilyen beszélgetésekért pénzbeli ellenszolgáltatást követelni, nem fér össze az ügyvédi állás tisztességével és megbecsülésével.

EGYESULETI ÉLET

(*) Az Aradi Mozdony- és Motorvezetők Ötletek e hó 22-én délelőtt 9 órakor tartja az évi rendes közgyűlést saját helyiségében. Az elnökség.

méreg öröm-serpenyőjébe mekkora súly esik, ha sikerül az első debut, de bizonyos vagyok benne, hogy századrészt se érte volna meg annak a sok kellemetlenségnek, amennyibe annak a kis óramunka az előkészítése került."

A nyilvános szereplésnek a legártatlanabb formája után azokkal a sokkal súlyosabb gyermekszereplésekkel foglalkozik, melyek a múlt évben járványszerűen elhatalmasodott minden városban. Erinti a dolog esztétikai oldalát is, hogy mennyire nem tetszetős látvány a kezdéskor tavasz, a kifosztott füeszkák és leánykák betanított gépies ügyeskedése a színpadon, de legnagyobb kár a gyermek erkölcsi fejlődését éni, hűség, gőg, irigység, felülmáni vágyak csúsznak ki ilyenkor a fiatal lélek tavaszian porhanyó földjében. Természetes, hogy nem a gyermek a bűnös, a gyermek nem is lehet az seha, a nagyok a bűnösök, akik a saját hűségük szekerét húzzák a kicsinyekkel. Milánóban a Sforzák fénykorában szokás volt a tavasz ünnepén egy füeszkát tetőtől talpig bevonni arannyal s egész nap úgy harsogni szerte a városban, mint az üdesség szimbólumát. A gyermek mosolygott és csókokat dobált, a szülők boldogok voltak, az utca ujongott és míse az ünnep végei ért: a gyerek haldoklott a természetellenesen rátapasztott aranybőrben, mely elzárta porusait a levegőtől. Ezt a képet ajánlja mindazok figyelmébe, akik szeretik a gyermekeket a nyilvános szereplés arany-pályájába burlalni.

„Lehet, hogy a háboru még két évig tart.”

(Huysmans a stockholmi konferencia programjáról.)

Erkezett éjjel 2 órakor.

Stockholm. Stockholm valóban a béketárgyalások középpontja lesz. Még pedig nem abban az értelemben, a hogyan az angol és semleges újságírók akarták feltüntetni: mintha egy tisztára német, magyar, osztrák és orosz összejövetel lenne, hanem Stockholmban valóban a tetszhalott Internacionale ünnepli majd feltámadását egy konferencia formájában. A Vorwärts hágai jelentése közölte már, hogy a holland szociálisták összehívták Stockholmba a nemzetközi szociálista konferenciát.

Branting, a ki tudvalevően a múlt héten tért vissza Pétervárról, kérdésemre megerősítette a hírt.

— A konferencia összehívásának a híre — mondotta Branting — igaz. Kérem, olvassa ezt a sürgönyt, amelyet épp most kaptam Huysmantól, a nemzetközi szociálista iroda titkáratól:

A távirat így szól:

„A nemzetközi szociálista iroda hallandó osztálya, amely csatlakozott Kerenszki és Wilson kijelentéséhez, elhatározta, hogy Stockholmba megy, abból a célból, hogy a csatlakozó pártok nemzetközi konferenciáját szervezze Stockholmban, ahol ugy a többségi, mint a kisebbségi szociálista pártok képviselve lesznek. Magam is ott leszek.

Huysmans.”

Hágából jelentik: Huysman, a belga kamara tagja és a Hollandiában székelő állandó teljes békeiroda titkára stockholmi útja közben egy intervjút adott, amelyben a szociálista álláspontot fejti ki és amelyben többek között elmondta, hogy a szociáldemokrácia és a pacifisták a háboru előtt mit végeztek és hogy éppen 1914. év nyarán Basben akartak egy általános konferenciát tartani, melynek a véglen kérdése az lett volna, hogy miként akadályozhatják meg a háborut. Tervbe volt veve egy általános sztrájk szervezése a munició gyárak munkásai részére. Közben azonban megtörtént az, hogy a világháboru kitört. A szociáldemokratáknak a mulasztásért nem lehet szemrehányást tenni, mert ezen az uton csak jarni kezdett. A szociáldemokrata párt most már azt a jogot akarja kikényszeríteni, hogy a béketárgyalásokon részt vegyen. A szociálisták teljesen Kerenszky igazságügyminiszter álláspontját osztják, hogy a hódítások és a területi terjeszkedések a hadviselők békeprogramjából kiküszöbölendők. Meg lehetnek elégedve Lengyelország és Ormánország autonómiájával és Konstantinápoly nemzetközi tételével. A legutóbb elhangzott két nyilatkozat teljesen megváltoztatta a világ képét. Mert sem Wilson elnök, sem pedig Oroszország nem mondhatnak le egy állandó békéről.

A stockholmi utazásának az a célja — mondotta Huysman — hogy megállapítsa, hogy milyen álláspontot foglalnak el a hadviselők. Nem az a szándékuk, hogy most betegezzék a háborut, hanem az, hogy a jövőre megakadályozzák egy háborunak a kitörését. Lehet, hogy ez a most folyó há-

boru még két évig fog eltartani, de az előbbi célt el kell érni. Részünkről a nemzetiségi kérdés sokkal kevesebb értékkel bír, mint a demokrácia kérdése, mert a demokratikus nép nem kér, hogy hol vannak a szuverenitás határvonalai. Eufóniákkal fel fogjuk szólítani a német elvtársakat, hogy vezessék be országukba a demokráciát, ezután következik majd Ausztria-Magyarország. Mi most Stockholmba megyünk, hogy az oroszokhoz közelebb legyünk. Branting azt a tanácsot adta, hogy egy nemzetközi szociálista irodát állítsanak fel. Időközben azonban megállapította Branting, hogy Oroszország érett ugyan a demokráciára, de nem érett a szociálizmusra és az orosz elvtársaknak csak azt a tanácsot adta, hogy az új orosz kormányt támogassa.

— Ezt a telfogást osztja a nép is, miután el kell érni azt, hogy egy állandó békét vivjanak ki demokratikus alapon. Ezért jönnek most az összes hadviselő államok szociálistái össze, még azok is, akik a pacifista kisebbséghez tartoznak. Nem hiszem, hogy egyik hadviselő fél kormánya is el fogja tiltani a pacifisták utazását.

Lugano. Az Avanti jelenti: Morgari olasz szociálista képviselő, akinek háboruellenes magatartása ismeretes, a napokban Stockholmban keresztül Pétervárra utazott.

Genf. A francia szociálisták lajstromszavazásának a béke kérdésében az volt az eredménye, hogy csaknem egyhangulag a béke megkezdését sürgető álláspontot foglaltak el.

Zürich. Milánóban április 23-án és 24-én a szociálisták újabb kongresszust fognak tartani Milánóban, amely a béke kérdését fogja megvizsgálni.

LYGUBABB.

Ejjel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

12770 millió a hatodik német hadikölcsön.

Berlinből jelentik: A hatodik német hadikölcsöre az eddig beérkezett jelentések szerint a kicserélésre bejelentett hadikölcsönöket nem számítva be, 12770 millió márkát jegyezték. Kisebb részjegyzések még hiányzanak. A tábori csapatok jegyzése, melyeknek határideje csak a napokban jár le, a fenti összegben csak részben vannak beszámítva.

A hat hadikölcsönre a német nép hatvan milliónál többet jegyzett. A legsikerültebb harmadik jegyzést a mostani több mint 700 millióval mulja felül.

Ez olyan erőnek a megnyilvánulása, a mely biztosítéka annak, hogy Németország a háboru harmadik esztendejében a gazdasági téren is törhetetlen. Igazolja, hogy a német nép rendületlenül elhatározta, hogy a háborut végig küzdi és hogy bizalma a sikerben megrendíthetetlen.

Arad megalkotja a telekértékadót.

— A hármass-bizottság új jövedelmi forrásokat kreált. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hármass-bizottság ma délután Varjassy Lajos polgármester elnöklésével foglalkozott az ideai városi költségvetéssel és igen érdekes vitatkozás után abban állapodott meg, hogy a pótdadó emelése helyett új jövedelmi források megteremtését javasolja a közgyűlésnek és ezeknek a jövedelméből fedezni lehet a 411,442 korona hiányt, amely a város bevételei és kiadásai közt a 78 százalékos pótdadó kivétele mellett is mutatkozik.

A polgármester, röviden összefoglalva a város történetében új fordulót jelentő büdzsét eddigi sorsát, elmondotta, hogy Kulánvi János főszámvevő tervezett a tanácsnak egy szűkebbkörű értekezlete alaposan revidálta és 98 százalékos községi pótdadót tartott szükségesnek. Ezzel azonban olyan áthághatatlan akadályokat gördítene a város a kereskedelem és ipar fejlődése céljára, hogy a pótdadó emeléséről le kellett mondani és azt az elvet, illetve igazságot tette magáévá a tanács, hogy a pótdadó maradjon változatlan, de igyekeznek a város olyan adókat teremteni, amelyek a termelő osztályokat kímélik és a tehetősebbeket terhelik. Ezek a jövedelmek a háború után tel-telénül és elkerülhetetlenné váló kiadások fedezésére is alkalmasak lesznek. Egy bizottság foglalkozott ezekkel a gondolatokkal és javaslatokat, szabályrendeleteket készített, amelyeknek tárgyalása és jóváhagyása ennek a hármass-bizottságnak a feladata. A tárgyalás módjára azt javasolta a polgármester, hogy előbb az új adóknakkal foglalkozzék a bizottság és azután mélyedjen el a költségvetésbe, amit el is fogadtak.

(Százozrek és tíz korona.)

Bökenyi Arisztid, az adóügyi tanácsnok helyettesítője, elsősorban a városi üzemek tiszta jövedelmének felhasználását proponálta olyképen, hogy 50,000 koronát állítson be a törvényhatóság a költségvetésbe, ami ellen Múlek Lajos dr. azért emelt szót, mert kevésnek tartotta, különösen abból a szempontból, hogy az üzemek százezres jövedelmei mellett tíz korona drágasági pótlékot akar adni a város a szegény napidíjasoknak és javasolta is, hogy vezényeljen el az üzemektől 100,000 koronát és minden családos napidíjasnak adjanak harminc, a nőtleneknek pedig husz korona pótlékot.

A hármass-bizottság a napidíjasok segélyének felemelését nem ellenezte, azonban Szachmáry János és Kulánvi János főszámvevő felvilágosítása után, mégis csak 50,000 koronát állapítottak meg üzemi hozzájárulás gyanánt, mert a zárszámadási tejesígeket, mint az a tanács jelentéséből kitűnik, jórészt befektetésekre az üzemek már felhasználták.

A jövedelmek szaporításának egy másik eszköze az lesz, hogy a közúti közlekedési vállalat évi 60,000 koronát fizet területhasználattal emén.

(Mezők megadóztatása.)

Harmadik jövedelmi forrásul a mozgófénykép színházak mutatványdíjának felemelését javasolta a tanács és állapította meg a hármass-bizottság és pedig olyképen, hogy ezek a vállalatok 50,000 korona jövedelemig, bevételeik tíz százalékát, azaz 70,000 koronáig 15, ezenfelül pedig 20 százalékát fizetik. Ez körülbelül évi ötvenezer koronának felel meg.

(Ki válassza a mozi igazgatót?)

Igen nagy jövedelemre számít a város, amint az a bizottság ülésén kitűnt, a városi

mozi létesítéséből, a melyet a kulturapalota nagytermében akar megnyitni. A bizottság a tanácsi előterjesztést változatlanul elfogadta. Voltak egyes megjegyzések, amelyek a díszes nagyterem használata ellen hangoztak el, de a polgármester ama kijelentése után, ha megromlásodik a nagyterem, majd kitatarozzák, az arányoskodók megnyugodtak. A helyettes tanácsnok előadása szerint a városi mozi kiadása 218,400 koronára van kontemplálva, amiből előérőfilmek kölcsönadíja 47,000, más filmeké 48,000, fűtés 9700, villany 15,000 korona, reklám 24,000 korona, igazgató fizetése 8000 korona és öt százalék a bevételből, a gépésze 5600 korona. A bevételek főfőtelei: vasárnap és ünnepi előadásokból 85,000 korona, a hétköznapi előadásokból 252,000 korona és más címeken felvett bevételekkel együtt 358,000 korona volt előirányozva. 140,000 korona haszon mutatkozott volna, azonban ezt százezer koronára redukálták.

A hármass-bizottság, mint említettük, ezt mind elfogadta, Múlek Lajos dr. azonban azt az óhaját fejezte ki, hogy a mozi igazgatóját ne a tanács, hanem a közgyűlés válassza meg, mert nem hajlandó a törvényhatóság jogkörének csorbítását megengedni. Faragó Rezső azt hangsúlyozta, hogy a mozi élére nagy kereskedelmi érzékkel bír, tapasztalt szakembert kell állítani, már pedig a közgyűlési választások nem mindig szak szempontok tekintetbe vételével ennek meg. Jobb, ha a tanács néhány ember iránt érdeklődik és azok közül keresi a legmegfelelőbbet. Szachmáry János azért tartja helyesebbnek a tanácsra bízni a kinevezést, mert ezt felelősségre lehet vonni, ha nem sikerül a vállalkozás, míg a közgyűlést nem lehet. Ugyanezt a nézetet vallotta Varjassy Lajos dr. is és a bizottság végül a polgármester javaslatát fogadta el és úgy határozott, hogy az igazgatót a tanács választja, de a megválasztását a közgyűlés hagyja jóvá. A döntés szavazás után történt. Múlek javaslata mellett heven, a polgármesterrel mellett tizenhárom szavaztak.

A legelőtehetőbb és leghatalmasabb reform, amelyel Magyarországon Arad város utat tör,

a telekértékadónak megteremtése.

A helyettes adóügyi tanácsnok ismertette a bizottság erre vonatkozó elaborátumát, amelynek a lényege az, hogy minden telek a becslő bizottság által megállapított értéke után egy fél százalék adót fizet és ezzel a háziurak sokkal jobban járnak, mintha a pótdadót kellene emelni, mert ez sokkal nagyobb terhet ró a háztulajdonosra, mint a telekértékadó. Vita indult meg az elaborátum felett. Szachmáry János mindenekei előtt azt kifogásolta, hogy az elaborátumot eddig nem nyomatták ki és azt a bizottsági tagok behatóan nem ismerhetik. Faragó Rezső szövegátette, hogy a telekértékadó behozatalának híre némi nyugtalanságot keltett, még pedig azért, mert a közönség nem volt tájékoztatva, hogy a telkeknek mostani háborús forgalmi értékét, vagy a békeidőbeli forgalmi értékét vették-e alapul a becslésnél. Kéri, hogy mondja ki a bizottság, hogy a háborús értékemelkedés az ingatlanok becslésére nem használható fel és mondja ki a bizottság azt is, hogy a becslést a telkek béke időbeli értékére alapítja. Köpf János dr. a telekértékadó behozatala ellen foglalt állást, azért, mert az a háziurakat sújtja. Embey Iván kijelentette, hogy az új telekértékadót igazságtalannak

tartja, azért, mert a városnak tizennégyezer adófizető polgára van és ebből az ötezerhatszáz adófizető háztulajdonost kimarkolták és csakis rájuk akarják róni annak az összegnek fizetését, mivel fedezni lehet a város háztartásában lévő deficitet. Igazságosnak azt tartaná, ha a szükséges deficit fedezésében a tizennégyezer adófizető polgár egyenlő mértékben venne részt. Hozzászóltak a kérdéshez Reinhardt Gyula, Schütz Henrik dr., majd Varjassy Lajos dr. válaszolt hosszasan a felszólalásokra. Kijelentette, hogy a városi háztartásban mutatkozó deficit fedezésére az egyetlen helyes eszköz és helyes mód a telekértékadó behozatala. Enélkül a pótdadót kellene felemelni 99%-ra, ami katasztrófális veszedelemmel járna a város fejlődésére nézve. A fővárosban 30%-os pótdadó van ma is és ennek felemelésére még gondolni sem akarnak. Temessváram szintén 30%-os pótdadó van, mert csakis ez biztosítja a városnak fejlődő képességét. Embey Iván ama kijelentésével szemben, hogy a terheket csakis a háziurak, vagy a háztulajdonosok fizetik és hogy azokból ki kellene venni részüket a lakóknak is, Varjassy dr. kijelenti, hogy a lakók is kivették részüket ezeknek a terheknek fizetéséből, mert a háziurak ha újabb terheket róttak rájuk, újból és újból emeltek a lakók házbéreit és ezzel ők is résztvettek a terhek fizetésében. Ellenben, hogy ha a telekértékadót elfogadják, akkor a terhek megoszlik a háztulajdonosok és azok között, a kik eddig nem voltak adóval sújtva, a földbirtokosok és a telektulajdonosok között. A telekértékadó annál kevésbé fogja sújtani azokat a telektulajdonosokat, akik minél jobban kihasználják telküket, a legerősebben azokat sújtja, akiknek telkük nincs kihasználva. Ezért ez az új adó nem magával hozza azt is, hogy a kihasználatlan telkeket kifogják használni, ami a köz érdekében igen üdvös lesz, azenkívül az az egyetlen jövedelmi forrása a városnak, a mire az állam nem teszi rá a kezét. A maga részéről tehát igazságosnak tartja a telekértékadó behozatalát, mert ez csakis azokat sújtja, akik fizetőképesek. Igazságosnak tartja azért is, mert a mi jelenlegi adórendszerünk a kereskedelmi és ipari munkát adóztatta meg a legjobban és most végre egy olyan adórendszerrel állunk szembe, amely a tétlen tőkét akarja megadóztatni s a helyet arra fog kényszeríteni, hogy a köz érdekében ki legyen használva. A telekértékadó az egyetlen bevételi forrás, amely kiadós, amely állandó és biztosan visszatérő. Nemess Géza kijelentette, hogy aggodalmait vannak az iránt, hogy a segítséget és a gájiakat igen erősen fogja sújtani a telekértékadó, mert ott egy nagyobb telken egy-egy család lakik.

A polgármester megjegyezte, hogy majd a becslő bizottság erre való tekintettel módját fogja találni, hogy az ilyen telkek adója ne legyen túl magas. Ezután a bizottság elfogadta a telekértékadóról szóló javaslatot, még pedig úgy, hogy azt egyenesen a törvényhatósághoz fogja beterjeszteni. Faragó Rezső indítványára kimondták még azt is, hogy a becslés alapul nem a háborús értékemelkedést fogják venni, hanem a háborút megelőző ingatlanforgalmi értéket.

Elfogadta ezután a hármass-bizottság a végleges adótervezetet is, amelyre 2000 koronát kontemplált a javaslatot elkészítő albizottság. Ezután még a költségvetés tételait olvasták fel, amit hozzászólás nélkül elfogadtak.

Az Aradi Közlöny

előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre	36 korona.
Negyed évre	9 korona.
Egy hónapra	3 korona.

Aradi uriaszonyok Budapesten keresnek cselédeket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Mint az Aradi Közlöny más helyén megírja, Kürthy Lajos báró, a Közéletmezesi Hivatal elnöke, amiatt háborodott fel, hogy Dél-magyarországon 28 korona napazánót kérnek. Hogy ez mennyire igaz, annak igaz esattanó bizonyítéka, a cselédhiány. A főváros cselédközvetítőjének vezetőjéhez Aradról fordultak cselédért, de ott sincs, mint ezt fővárosi tudósítónk riportja elmondja:

A cselédkérdés körül a bajok, amelyek a háboru óta egyre nagyobbak lettek, most érték el a tetőpontjukat. A háziasszonyok kétségbeesetten futkosnak egyik cselédközvetítőtől a másikhoz, de nem kapnak cselédet, egyszerűen azért, mert nincs.

A panaszok alapján ma utána jártunk a cselédmizériáknak és a tapasztaltak éppenséggel nem nyújtanak reményt, hogy a helyzet megváltozzék. A Márta-egyletnek a városánál lévő cselédhelyező intézetét kerestük fel. A déli órákban érkezünk, ilyenkor a legnagyobb ott a forgalom. Az intézet helyiségeit zsúfolásig találjuk cselédkereső uriaszonyokkal. Közel háromszáz nagysága szorong egy tömegben. Parfüm, rájjeros kalapok, a tavasszi divat új kreációi mellett szerényebb tavasszi ruhák. Zsibongás tölti meg a termet, a Márta kisasszonyai alig győzik meghallgatni a kéréseket. A nagyságok nagy tömegével szemben igazán elenyésző az a néhány cseléd, aki a fülkében lézeng. Mindössze hat szobaleányt, tizenkét szakácsnőt és öt mindenest találtunk ma délelőtt. E mellett a mai nap kivételes nap, mert hónap közepe van, a helyváltozások ideje.

Csak természetes, hogy ilyen viszonyok közt valósággal szédszedték a nagyságok a cselédeket. Egy-egy cseléd megszerzése körül oly esaták folytak a diplomáciai mesterfogások érvényesültek. A egyik fülkében egy nagysága egy mindenestel tárgyalt. Az asszonyok egész tömege sereglik köréje, nem hagyják alkudozni, integetnek a kezükkel, a szemükkel, legesabibb több mosolyukkal a cselédnek. Mikor semmi sem használ, az egyik türelmét veszítve, kiált a leány felé:

— Hozzám jöjjön, nálam csak két szoba van!

Végül is a Márta egyik kisasszonya meg-sokalta a konkurrenciát:

— Kérem a hölgyeket, — mondta — sziveskedjenek nyugodtabbak lenni s ne zavarják a tárgyalást.

A figyelmeztetés azonban édes-keveset használt. A többi fülke előtt hasonló fegyverekkel folyik a harc. Mint a lecsapni kész keselyűk, úgy állják körül azt, aki alkudozik a cseléddel, hogy alkalmas peroben kedvezőbb ajánlattal magukhoz édesgessék. A cselédek is látják, micsoda értéket képviselnek ők és képtelen feltételeket szabnak.

— Hallatlan — tárgyalja a hölgyek egy csoportja, — minden délután ki akar menni a Hűvösvölgybe friss levegőre. Másként nem hajlandó szolgálatba állni.

— Csak első omelette megyek! Ahol gyerekek vannak, oda nem megyek! Jó kosztot kérek! A spájzot ne zárja el előlem a nagysága! — ilyen és ezekhez hasonló kikötések hallatszanak a cselédek részéről.

Nagy lármá, közben alaposan megtárgyalják az esetet. Egy főhadnagy, melián több kintetessel, e jelenetek hatása alatt sietve távozik a nagyságok frontjáról. Az igazi fronton — ugyemond — tizenkilenc hónapig volt egy

huzamban, de itt öt perenél tovább nem bírta ki.

A cselédmizériákról a Márta-egylet igazgatóságánál a következőket mondták:

— A cselédviszonyok soha olyan rosszak nem voltak, mint most. Nincs cseléd. Azelőtt ilyenkor, a hónap közepén, a fülkék zsúfolva voltak cselédekkel, nem tudunk nekik helyet adni. Most pedig alig néhány lézeng bent. Házi-cselédek nem mennek most a nők, amikor a gyárakban, vasutnál, villamosnál, postánál jó keresetet kapnak s emellett nincs olyan nagy leköötöttségük. A jobb elem ezekre a helyekre bódul, csak az igazán selejtezebbje maradt meg cselédeknek. A régi cselédanyag egészen eltűnt. Aradi uriaszonyok utaztak fel hozzánk s könyörögtek, hogy adjunk nekik cselédet. Persze szó sem lehet erről, még a pesti igényeket sem tudjuk kielégíteni. Amellett a cselédbeérek hihetetlenül felszöktek. A minimális havibár ma 50—60 korona. Azelőtt mi havonta átlag 1000 cselédet helyeztünk el, most a felét sem. A falusi lányok sem szegődnek el cselédnek, mert a mezői munkánál tíz koronát is keresnek naponta.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Csütörtökön: Walborg-Schwärdström és Kertész Vilmos vendégfelléptével, 50 százalékos helyár-felemeléssel: *Hoffmann meséi*.

Pénteken: Walborg-Schwärdström és Kertész Vilmos vendégfelléptével, 50 százalékos helyár-felemeléssel: *Traviatta*, operett.

Szombaton délután 3 órakor ifjúsági és népies előadás, mérsékelt helyárakkal: *Kárpáthy Zoltán*.

Este 7 órakor rendes helyárakkal: *Traviatta* új betanulással.

Pályázatot írnak ki a szegedi színházra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged város tanácsa Cicatricis Lajos dr. főispán elnöklésével foglalkozott a színházi szerződés ügyével.

Gaal Endre dr. kulturtanácsos elmondta, hogy a múlt évben megállapított szerződés két pontja ellen észrevételt tesz, egy pontját pedig kiegészíteni kéri a miniszter. Elsősorban nem tartja törvényesnek a miniszter azt, hogy a színházon kívül a tanács más színház előadás tartására nem adhat engedélyt. Ezt a pontot kihagyták a szerződésből. A szerződés egymásik pontjának azt a rendelkezését, amely szerint az igazgató csak a technikai személyzet nem megfelelő tagját köteles elbocsájtani a tanács utasítására, úgy korrigálták, hogy az igazgató a nem megfelelő tagot köteles azonnal elbocsájtani.

A főispán szükségesnek tartja, hogy az igazgató a tagokat úgy fizesse, hogy a legjobb erők is tartassák érdemesnek, hogy Szegedre szerződjenek. Szeriate a szerződésnek ez az utóbbi pontja csak arra jó, hogy egy rossz tagot elküldjenek, de arra nem, hogy a nem megfelelő helyett egy jobbat kapjunk.

Gaal Endre dr.: Ez biztosítva van egy másik pontban, amely kimondja, hogy az igazgató a szerződés első három esztendőjében évenként 20, a másik három esztendőjében évenként 30 opera-előadást köteles tartani.

A tanács itt javasolta kimondani, hogy ezt a tanács a háboru tartamára felfüggesztheti. A kulturtanácsos ezután azokat a terheket ismertette, amelyet a város az igazgatóra hárítana. Ilyen a színház fűtése, amely évi 16.000 korona, a színház villamos világítása és általában azok a díjak, amelyeket a vigalmi szabályrendelet előír. Ezután a helyárak 30 százalé-

kos fölemelésére vonatkozó javaslatot terjesztette elő a kulturtanácsnak. Heeszu vita után elhatározta a tanács, hogy a színházra a pályázati hirdetményt küldje. A színházi-bizottság javaslatait egyebként a 30 százalékos emeléssel együtt elfogadta a tanács azzal a módosítással, hogy az igazgató 24.000 korona városi terhet köteles átvállalni.

* A színház hírel. *Traviatta* és *Hoffmann meséi*. Swärdström Walborg, a világhírű ének-művésznek holnap folytatja diadalmas vendégszereplését az aradi közönség legnagyobb öröme. Vele együtt játézik a másik vendég: Kertész Vilmos, a buda-temesvári színház kiváló művésze. Az aradi közönség mindenkor szívesen látja a kitűnő művészt. — *Traviatta* másodsor. Tekintettel az óriási érdeklődésre, minthogy a közönség nagyrésze nem kapott jegyet a Swärdström-előadásokhoz a társulatnak sikerült a művésznőt még egy estére megnyerni és így szombaton este megismétli a *Traviatta* operát Swärdström Walborg és Kertész Vilmos felléptével. Tisztelettel kéretnek az A) bérlek, hogy a felemelt helyek különbözötét sziveskedjenek a színházi pénztárnál utána fizetni, ha pedig a páholyokról ezen estére lemondanak, az esetben a pénztár tisztelettel visszafizeti a páholy bérleti árát. — *Ifjúsági és népies előadás*. Szombaton délután 3 órakor lesz a legközelebbi ifjúsági előadás. Színiar kerül Kárpáthy Zoltán Jókai legendás színiárteka, melynek óriási sikerét jelentette az állandó zsúfolt ház. A Kárpáthy Zoltán főszereplői ugyanazok, mint az első bemutató előadásnál volt. — *Vasarnap délután a Mágnes Miksa* kitűnő operett van műsoron. Este új betanulással először az *Obsitos*, Kálmán operettje.

* *Odry Lehel* üdvözlése. Odry Lehel jubileuma visszhangot keltett a főváros művészkörében is és amint a mai budapesti lapok írják általános örömet okozott, hogy a kiváló művész nyolcvanadik születés napján friss egészségben él aradi nyugalomban. A mai nap folyamán szívélyes hangu táviratokat küldtek Odry Lehelnek *Paratz Béla* dr. az aradi ügyvédi kamara elnöke, aki Aradtól távol szerellett gondolt az agg mesterre, *Sándor Erzi* magyar királyi kamara énekesné, *Sunda Vencel* hangszergyáros, *Szendy Árpád* a magyar királyi zeneakadémia professzora, a *Maletzky* család és *Booz József* nyugalmazott budapesti rendőrkapitány.

* Színházi délután. A Növédelmi Hivatal óriási érdeklődés mellett tartotta meg színházi délutánját. A hatalmas műsor minden egyes pontja nagy tetszést aratott. A zeneszámok, az énekszámok, a táncok épen úgy, mint Szávay Gyula kedves kis szindarabja, az *Élet és iskola*, melynek szereplői igazi művészi készséggel állottak az író eszményének, a jótékonyaságnak szolgálatában. Taps és kihívás volt amit, a bájos szereplők igazán megérdemltek. Az előadást a nagy érdeklődésre való tekintettel esütörtökön délután három órakor megismétlik.

* *Békoff-Szalay* zeneiskolájának növendékhangversenye, amely a hó 29-én, vasarnap délután 11 órakor lesz megtartva a kultúrpalota nagytermében, jegyek 3, 2, 1 kor. Diákjegy 50 fillérért kaphatók *Oláh Sándor* és *Tes* zeneműkereskedésében a *Minorita*-palotában.

* A Növédelmi Hivatal műsoros délutánját a nagy érdeklődésre való tekintettel esütörtökön 19-én megismétlik. A műsor változatlanul megmarad. Az előadásra, — mely délután 3 órakor veszi kezdetét — a még rendelkezésre álló jegyek *Scherhag H.* és *Fia* cégnél és előadás előtt a pénztárnál válthatók.

Az „ARADI KOZLONY“

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és dohánytözsdeben. — Egyes szám ára 12 fillér.

Megint Hindenburggal fenyeget az orosz kormány.

— Készülődés az alkotmányozó gyűlésre. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Stockholm. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Oroszország munkás és katonai képviselőinek kongresszusa rövid tanácskozás után elfogadta az alkotmányozó gyűlésről szóló jelentést, amely szerint a gyűlés a következő alapon fog összehívattatni:

— Az alkotmányozó országgyűlést, amilyen gyorsan csak lehet, össze kell Pétervárra hívni az általános választójog alapján. A szavazásnál a hadsereg ép úgy részt vesz, mint az egész népesség, a tényleges hadsereg azonban külön fog szavazni. A nők ugyanolyan választójogot kapnak, mint a férfiak. A szavazásra való jogosultság a husz éves életkor betöltésekor kezdődik. A katonák és a munkások képviselőinek tanácsa ellenőrizni fogja az alkotmányozó országgyűlést. Az alkotmányozó gyűlés megállapítja Oroszország politikai kormányzásának formáját és annak alapelveit, megvizsgálja az agrár kérdést és kidolgozza, illetőleg revidálja a munkásokra vonatkozó törvényeket és határozatokat hoz a nemzetiségi kérdésben, a helybeli önkormányzat kérdésében és a nemzetközi vonatkozású kérdésekben.

Kopenhága. Pétervári jelentések szerint az ideiglenes kormány hirdetményeket ragasztatott ki, melyben azt

adja tudtul a lakosságnak, hogy a foglyok vallomása szerint Hindenburg hatalmas támadást készít elő Pétervár ellen. A munkások és a katonaképviselők tanácsának ülésén ezt az állítást blöffnek mondták, amelynek az a célja, hogy a népből felélessze a lelkesedést a háború mellett. Több gyűlést, amelyen a kormány ellen foglaltak állást, a kormánycsapatok feloszlattak.

Malmó. A legutóbbi napokban Péterváron nagy tüntetések voltak. Sok ezer ember vonult végig a főváros utcáin. A tengerészeti palota előtt beszédeket tartottak, melyekben a fenyegető éhínséggel szemben erélyes intézkedéseket követeltek.

Kopenhága. Pétervárról jelentik, hogy Odesszában számos magasállású személyiséget tartóztattak le, mert a forradalom és az ideiglenes kormány ellen agitáltak.

Pétervár. Az ideiglenes kormány Alexejev tábornokot, akit ideiglenesen megbízott a főparancsnoksággal, most megerősítette állásában.

Pétervár. Az ideiglenes kormány elrendelte, hogy Miklós, Péter nagyhercegeket és feleségeiket, Nikitának két leányát Anasztazia és Melitta nagyhercegnőket Kíev mellett egy kolostorba internálják.

Aradon vizsgálják az ujaradi élelmiszereket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Mint ismeretes, Ujarad éskörnyékén eléggé szemérmetlenül divik a tej- és tejtermékek hamisítása s noha Ujarad földrajzi fekvésénél fogva annyira közel esik Aradhoz, hogy utóbbinak valóságos külvárosaként tekinthető, eddig alig adódott lehetősége annak, hogy az ottani tejhamisítók kellő szigorral ellenőriztessenek. Pedig az elsőrendű érdeke a város lakosságának főleg azért, mert Ujarad és környékéről tekintélyes mennyiségű tejet és tejterméket (vaját, tejfölt, túrót) hoznak Aradra.

Eddig a vegyvizsgáló állomás az aradi rendőrség fáradságot nem ismerő s valóban ambiciózus közreműködésével ellenőrizte ugyan az ujaradi tejtermékeket oly módon, hogy az ujaradi hidon a városba igyekvőket a vámnál feltartóztatta. Egy-egy ilyen alkalommal a legutóbb közvetlenül a húsvéti ünnepek előtt tartott tejrazzia alkalmával is 16 ujaradi tejhordó tejet találtak hamisítottnak. Ezen az uton természetesen az ellenőrzés kiterjedtebb módon alig hajtható végre, mert hiszen a legnagyobb felforgással tudják a még hátralevő ujaradiakat arról értesíteni, hogy a vámon tejellenőrzés folyik. A java tehát még sem hozza be akkor a tejet, hanem kivárja a kedvező alkalmat, amikor a razzia már véget ért s esetleg a délutáni, vagy az esti órákban minden veszély nélkül besétálhat. De köztudomású az is, hogy az aradi közönség egy része maga megy Ujaradra s előáll az a valóban visszás és csaknem tartalmatlan helyzet, hogy az itteni publikum hozza

be a drága pénzen vásárolt s hamisított tejet, tejfölt, vajat.

Bernard Ernő dr.-nak, a vegyvizsgáló állomás ezidőszaki vezetőjének még a múlt év decemberében alkalma volt ezeket az anomáliákat a földművelésügyi miniszterium illetékes ügyosztályában szóval előadni s lépéseket tenni aziránt, hogy a temesmegyei Ujarad és vele az ujaradi járás is az élelmiszereknek s általában az 1896. évi XLVI. t.-e. hatálya alá tartozó mezőgazdasági termények, termékek és cikkeknek ellenőrzése szempontjából az aradi vegyvizsgáló állomáshoz csatoltassék, amelynek ellenőrzési joga — miként ismeretes — eddig csupán arad vármegyére és Arad város területére terjedt ki. Bernard dr. ugyanakkor felhatalmazást nyert arra is, hogy a város polgármestere, illetve a tanács útján, a földművelésügyi miniszteriumhoz ez ügyben kellőleg megokolt felterjesztést tegyen. A miniszteri rendelet s napokban érkezett a vegyvizsgáló állomásra, amely olyképen rendelkezik, hogy az ujaradi járást a budapesti országos kémiai intézet és központi vegyvizsgáló állomás körzetéből, — mint amelyikhez eddig tartozott — kivonja s április hó 15-étől számítható hatállyal az aradi vegyvizsgáló állomáshoz csatolja s utóbbit bizza meg a nevezett járás területén az ellenőrzési joggal.

Ez a tény annál örvedetesebb, mert ezzel az aradi érdekelt közönségnek egyik régi óhaja meg teljesedésbe s másrészt módja van annak is, hogy az ujaradi és környékbeli megrögzött tejhamisítókat a kellő erélyvel ellenőrizhessék.

Németek bérelték ki a nagyváradi püspöki uradalmat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A német tőkének Magyarországon való újabb térhódítását dokumentálja az a szerződés amelyet most kötött a nagyváradi latin szerzetes püspökség több németországi pénzintézet és mezőgazda által alakított legújabb részvénytársasággal, amelynek címe: Magyar-német mezőgazdasági részvénytársaság. Ez az új alapítás, amely tíz millió korona alaptőkével Budapesten kezdte meg működését, kibérelte a nagyváradi püspökség huszonkétezer katasztrális hold területű ingatlanait.

A szerződésnek érdekes előzményei vannak. Két évvel ezelőtt lejáratban voltak a nagyváradi püspökség tizennégyezer katasztrális holdnyi területén a bérszerződések és a püspökség már jóelőre biztosította magát s ezért már 1914. év tavaszán kiírta a haszonbéri pályázatokat. Akkor még senkisé sem sejtette, hogy világháború tör ki és mégsem nyújtottak be komoly ajánlatot. Közben megkezdődött a háború és ez még tartózkodóbbakká tette a gazdákat. Egyáltalában nem akadt pályázó a nagyváradi püspökség földjeire és ezért a püspökség közvetlenül kezdett tárgyalni a régi bérlőkkel. A tárgyalások folyamán arra a szokatlan tapasztalatra jutott a püspökség, hogy minél magasabbra szöktek a háború alatt a mezőgazdasági árak, annál alacsonyabb bérösszeget ajánlottak a reliktsók. Ennek részben az volt az oka, hogy a püspökségi uradalom haszonbérleti közül számosan a bérlésben tönkrementek. A béli háromezeröttszáz holdas birtok kis gazdabérleti egyszerűen otthagyták a földet, mert nem tudták megélni. Ugyanez történt Mezőgyámban és a kézai pusztán, amelynek parasztbérleti addig maradtak hátralevőben a haszonbérrel, míg aztán a bérlésből való kibocsátásukat kérték. A Nagyszalonta mellett levő Osipata parasztbérleti a régi bérösszeg felét ajánlották fel. Időközben a püspökség huszonkétezer katasztrális holdnyi ingatlanán lejártak a bérszerződések és olyan helyzet előtt állott a nagy ingatlan tulajdonosa, hogy képtelen lesz bérlőket kapni a földre. Ugyilátszik ennek a reménytelen helyzetnek eljutott a híre Németországba is, mert néhány hónappal ezelőtt németországi, bajor és bádeni gazdák tettek haszonbéri ajánlatot a püspökségnek: Hosszabb ideig folytak a tárgyalások, míg végre most megkötötték a szerződést. Az új haszonbérleti Németország legkiválóbb gazdái közül valók, akik már néhány hónappal ezelőtt kibérelték Magyarországot egyik legzsebb hitbizományi birtokát, az erdődi birtokot, valamint gróf Hunyadi Józsefnek a király parancsörtszójának kéthelyi ingatlanait. A bérlő társaság tagjai között van a Bajerische Discontó und Wachen bank nürnbergi cég, valamint a mannheimi Süddeutsche Discontó Gesselschaft. Az érdekelték amint már említettük, tíz millió koronával részvénytársaságot alapítottak, amelyben magyar személyek helyet foglalnak. A haszonbéri szerződést huszonöt évre kötötték meg és a püspökség garanciát kapott arra nézve, hogy a bérlők a talajt tulzott mértékben ki ne használják; A püspökség arról is gondoskodott, hogy a haretérről hazatérő katonák, amennyiben az igénylik, földet kapjanak a bérlő társaságtól és ezeket az ingatlanokat legfeljebb tíz százalékos haszon mellett szabad a magyar-német mezőgazdasági részvénytársaságnak albérlésbe adni. Kikötötte a püspökség, hogy a haszonbérleti csak magyar anyanyelvű és római katolikus jellegű isekelát tarthatnak fenn, továbbá a tisztviselői is magyarok lehetnek.

LEGUJA B.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjeleim.

Mit mesélt a dezentőr osztrák tiszt?

A Corriere della Sera jelenti Pétervárról: A munkásbizottság ülésén Steklov kifejtette, hogy a kormány teljesen a munkásbizottságtól függ, annak összes politikai természetű feltevéletét elfogadja és minden elhatározását kénytelen a magáévá tenni, mert a munkásbizottság minden pillanatban magához ragadhatja a kormányzást, de ezt nem teszi, mert jelenleg helyesebbnek tartja azt, hogy polgári kormány vezesse az ügyeket.

A Petit Parisien jelenti, hogy Pétervárott mozgalom indult meg, hogy a munkásbizottság néhány tagja lépjen be a kormányba. A radikálisok csoportja pártolja ezt a mozgalmat.

Az Echo de Paris jelenti Pétervárról, hogy a kormány a közlekedésügyi viszonyok reorganizációjáért a munkásbizottságra hárítja a felelősséget, ami Pétervár élelmézésében fennálló nehézségek okozója. Ugy látszik, hogy a hadsereg és a főváros lakossága egy nézetben van a kormányfival.

A Pétervári Távirati ügynökség jelenti: Lwow herceg miniszterelnök visszaérkezett a főhadiszállásról és bejelentette, hogy a hadsereg élelmézésének és az utánpótlásnak terén némi javulás észlelhető.

H I R E K.

A tej árak maximálása.

— Aradon 62 fillér egy liter. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hivatalos lap mai számában jelent meg a kormánynak rég várt rendelete a tejárak országos maximálásáról. A rendelet a teljes tehéntejért követelhető legmagasabb árakat literenként a következőképpen állapítja meg:

Kis- és nagyközségeken: Termelő és árusító közt 50 fillér, termelő és fogyasztó közt 54 fillér, árusító és fogyasztó közt 56 fillér.

Rendezett tanácsú városokban: Termelő és árusító közt 52 fillér, termelő és fogyasztó közt 54 fillér, árusító és fogyasztó közt 58 fillér.

Törvényhatósági joggal felruházott városokban: termelő és árusító közt 56 fillér, termelő és fogyasztó közt 58 fillér, árusító és fogyasztó közt 62 fillér.

Budapesten: termelő és árusító közt 60 fillér, árusító és fogyasztó közt nagyban, zárt kannákban 72 fillér, kicsinyben nyílt edényben 78 fillér, palacktoj nagyban eladásnál 78 fillér, palacktej kicsinyben eladásnál 84 fillér.

A Közlelmézési Hivatal a legmagasabb árakat a szükséghez képest az egyes csoportok egész körére kiterjedően megváltoztathatja.

A túró és sajt árának maximálása: A rendelet felhatalmazza a Közlelmézési Hivatal elnökét, hogy a tehén- és juhtejből készült sajtoknak, valamint a juhtúrónak legmagasabb árát városonként, vagy országos érvénnyel megállapíthassa, illetve a megállapított árakat megváltoztathassa.

A rendelet előtt tehén- vagy juhtejből készült sajt, vagy juhtúró, valamint tehéntej szállítására kötött szerződések érvényben maradnak, de ha a szerződésben megállapított árak meghaladják a maximális árakat, úgy csak a rendelet szerint megállapított árakat kell fizetni.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az orosz vezérkar legutóbbi hivatalos jelentése a következő: Nyugati arcvonal: Puskatüzelés, felderítő vállalkozás és repülő tevékenység. Egy dezentőr osztrák tiszt vallomása szerint Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár több német szociálistát Stockholmba küldött, hogy az orosz szociálisták képviselőivel találkozzanak, hogy tanácskozást folytassanak a különbekéről. Ezzel kapcsolatban azt a hirt is közölték, hogy a németek elfoglalták Cerblosensk megerősített helyet. A német szociálisták, mint a szökevény mondja, a kormánnyal egyetértve járnak el és mindenekelőtt németeknek tartják magukat. Egy másik osztrák szökevény állítása szerint ezzel a kérdéssel az osztrák hadseregben most kevésbé foglalkoznak, mint azelőtt. Mindannyian azt remélik, hogy Oroszország belső pártküzdélmé hozzájárul majd a zürzavarhoz. Eme vallomások azt mutatják, hogy Németország nagy erőfeszítést fejt ki és mindennemű cselhez folyamodik abban a reményben, hogy ellenfeleink között egyetlenséget keltsen.

— **A miniszterelnök József főhercegnél.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnököt tegnap délután József főherceg kihallgatáson fogadta.

— **Kiüntetések.** A király megparancsolta, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismerésül Szilassy Géza, a 20. népfelkelő gyalogezrednél beosztott 2. honvéd gyalogezredbeli századosnak a legfelsőbb dícsérelés elismerés — a kardok egyidejű adományozása mellett — tudára adassék, egyben Weisz Lipót, a 3. honvéd huszárezrednél beosztott népfelkelő gazdasági tisztihelyettesnek a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, továbbá Horváth János tizedesnek, Szeles Mihály, Fejes Balázs huszároknak, Bordes Ferenc, Sebők József szakaszvezetőknek, Revitzer György őrmesternek, Horváth Gyula, Deák János huszároknak, Oberding Mátyas őrmesternek, Farkas Sándor törzsőrmesternek, Oláh Pál őrmesternek, Stetán József szakaszvezető címzetes őrmesternek, Szemeredi Imre tizedesnek, Ragályi Lajos járőrvezetőnek, Szalajka József huszárnak, a 3. honvéd huszárezredben az 1. osztályú vitézségi érmét és Vassadi Imre és Kozenka István szakaszvezetőknek, Dehsleán János, Lóke Gergely, Murar Tivadár tizedeseknek, Botos Ferenc, Dimitrovics János őrmesternek, Bánszki János, Hursán Pál, Kocsiné József, Novák Ferenc és Pántya Kálmán népfelkelőknek a 2. honvéd gyalogezredben a 2. osztályú vitézségi érmét adományozta.

— **A harotéren eltűnt aradi önkéntes.** A mai napon a következő lapot kapjuk: Egy szomorú hír közlésére kérem tisztelt szerkesztő urat. Husvét másodnapján barátom, Bronner Elemér önkéntes őrmester, kinek szüleinek címét nem tudom, parancs értelmében patrullba ment és azóta nem került elő. Kérem szíveskedjék lapjában eszomorú hirt közölni, melyért fogadja szülei nevében is hálás köszönetemet. Deák József, egyéves önkéntes.

— **Megnyílt Polgári vendéglő.** Szegedről jelentik: Tegnap délelőtt át a forgalomnak a közlelmézési hivatal által létesített Polgári vendéglőt. Mintegy 200 előfizető vendég várta a megnyitást, amelyre megjelent a közlelmézési tanács is. A vendéglő megnyitását nemcsak Szegeden kísérték nagy figyelemmel, de az egész országban és annak létesítéséről a sajtó útján mindentelé tudomást szereztek és érdeklődéssel várják az eredményt. Debrecen város tanácsa ugyancsak hasonló intézmény létesítésén fáradozik és éppen ezért különösen érdeklődött a szegedi polgári vendéglő sorsa iránt. Ezért azután már tegnap a megnyitásra Szegedre érkezett Márk Endre udvari tanácsos, Debrecen polgármestere két városi tanácsos társaságában, akik tövérel-hegyére megszemlélték mindent és tájékozódottak mindenről, ami a vendéglőre és általában közlelmézésre vonatkozik. A kiszolgálás és az ételek kiszolgálása simán ment és azt semmiféle incidens nem zavarta. A vendégek is meg voltak elégedve úgy az ebéddel, mint a vacsorával, a mely a következő volt: Ebéd: burgonyagombócleves, sertés-sült, savanyu káposzta és turóslepény. Vacsora: ricsét füstölt hussal. Ilyen koszt mellett való hogy ki lehet börtölni a háborút.

— **Becitették himlő ellen az aradi rendőrséget.** Tegnap délután ismét egy hólyagos himlő esetet jelentettek be a rendőrség ügyelelésének, aki értesítette az esetről a tisztí orvosi hivatalt. Tisch Mór dr. főorvos nyomban kiment a beteghez, aki a Sárló-utca egyik házban lakott, megvizsgálta és miután megállapította, hogy csakugyan hólyagos himlő esete forog fele, mindjárt megtele a szükséges intézkedéseket. A beteget be szállította a járványkórházba és a beteg hozzátartozóit a megfigyelőbe helyezték el. A lakást és a házat alaposan fertőtlenítették, ugyszintén azokat is, akik a beteggel a legutóbbi napokban érintkeztek. Az ezek után való nyomozásnál a szálak a rendőrségre vezettek és megállapították, hogy két cigányasszony, akiket tegnap délelőtt a rendőrségen őrizetbe vettek, és akik azóta a rendőrség fogdájában vannak, szintén ott jartak a beteg Sárló-utcai lakásán. Tisch dr. főorvos intézkedésére a fogdák lakóit és a rendőrség egész személyzetét tegnap *Prohászka* László dr. t. b. főorvos beoltotta.

— **Megszűnt a berlini munkások sztrájkja.** Berliából jelentik: A sztrájk mozgalom megszűnt és a munkások utolsó csoportja is munkába állott és megkezdődött a rendszeres munka.

— **Pálinka nélkül nincs mezőgazdaság.** A lapok közgazdasági híreiből kiderül, hogy a pénzügyminiszter a zár alá vett szeszkeszletekből a földmívelésügyi miniszter közbenjárására 55.000 hektoliter szeszt engedélyezett és oldott föl zár alól, hogy ez a jövő évi gazdasági munkálatokra szükséges pálinka előállítását céljából törvényhatóságokra fölosztva a gazdasági egyesületek útján. A gazdasági egyesületek megfontolás tárgyává tehetnék volna, hogy helyes-e olyan időben, amidőn Oroszországban teljesen megállították az alkoholfogyasztást, a midőn Magyarország lakossága súlyosan érzi a burgonya, kukorica, izzst stb. hiányát, 55 ezer hektoliter szeszt kérni a nyári mezőgazdasági munkát végző munkások pálinkájának elkészítésére. Az ország lakossága, de különösen a városi nép annyira lemondott már minden „élvezetől“, hogy a mezőgazdaságban alkalmazottak sem hoznának nagyobb áldozatot, ha a háború negyedik aratását pálinka nélkül végeznék el.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Nem hivatalosan, de békekongresszus lesz Stockholmban.

Koppenhága. Az itteni lapoknak jelentik Stockholmból: A stockholmi nemzetközi szociálista kongresszus egy nem hivatalos konferencia jellegével fog birni, amelyen az összes államok szociálistáinak egy a többségi, mint a kisebbségi képviselője, talán kivéve Angliát, részt fog venni.

Stockholm. A munkástanács tárgyalásáról a következő részleteket közlik: Csejzde a kongresszust megnyitó beszédében a következőket mondotta:

— Elérkezett az óra, amikor a népek a békekötést kezükbe veszik. Mi támogatjuk mindazokat, akik az összes kormányoknál megfigyelik és keresztülviszik, hogy lemondanak minden hódítási tervről. Ezen kijelentés alapján revokálják a háborús szerződéseket s akkor a háborúak vége bizonyos. Többen kifogásolták az ideiglenes orosz kormány nyilatkozatát, mert abban nem az szennali békekötésre, hanem a védelem folytatására fektetik a főszó. A hadsereg képviselői kijelentették, hogy az orosz hadsereg akarja a békét, de nem: a szegyenletes békét, mert Oroszországnak nincs szüksége kíméletre. Amíg Németország nem helyezkedik arra az álláspontra, hogy az egyenlőség és testvériség alapján kőssön békét velünk, addig békekötésről szó sem lehet. Nagyn a szociálista középpárt egy határozatát olvasta fel, amely felszólítja az összes proletárokat, hogy kényszerítsék az összes kormányokat a békére. A municiógyárak képviselői szintén a rögtöni békekötés szükségességét hangoztatták.

Végül Kerenszky igazságügy-miniszter így szólt: Valamennyi hadviselő államot, úgy a szövetségeseket, mint az ellenségeseket kényszeríteni

kell arra, hogy egy rögtöni konferenció nélküli háború programját megadják el. Mig ez meg nem történik, addig a védelmi háborút folytatni kell.

Luganó. A Times levelezője jelenti Odessából: Proworsky tábornok a főhadiszálláson érkezett háború duma tag tiszteletére rendezett banketten, fontos beszédet tartott, melyen többek között a következőket mondotta:

— Mi katonák az új kormányzat hűségét esküdünk és hűljandók vagyunk az összes oroszokkal támogatni, sőt életünket is feláldozzuk. De ha a legnyomoztatóság hatott ránk, hogy az ideiglenes orosz kormány mögött egy másik kormányt is látunk, amely csak arra annak, hogy eszébe juttassék, mégis a kormányzat vezetői igyekeznek. Mi nagy tisztelettel vagyunk a munkások tanácsával szemben, de azt hisszük, hogy jobb lenne, ha nem avatkoznának bele annak a kormányzat működésébe, melynek hűségét esküdünk. A munkástanácsnak az a rendjele, amely felhatalmazza a katonákat, hogy maguk válasszák meg tisztjeiket, halatlan hiba volt és súlyos szerencsétlenséget okozott különösen a fronton, de a front mögött is és otthon Péterváron.

Brusszlow azzal fejezte be beszédét, hogy a fronton levő hadsereg a kormányzat élet-halálra hűségét esküdött, de addig is nem teszi a legyvert, amíg a német imperialista és militarizmus le nem eszen gyürve. Erre azonban nem elég a defenzíva, hanem ehhez egy offenzívába kell átmenni.

penheimer és Schwartz, kik rövid idő alatt annyira megkedvelték a közönséggel e kitűnő sörgyártmányt, hogy ma már a Szent-István győgsör fogalomná vált.

— **Hadségélyző királyképek.** Finom, művészi kivitelű és mégis páratlanul olcsó reprodukcióban terjeszti a Hadségélyző Hivatal a felsőes királyi pár és a közkedvelt kis trónörökös arképeit, amelyek a koronázás alkalmából készültek. A felségeket koronázási ornátusban ábrázoló 40—50 cm. mély nyomású műlapok ára 6 korona, a trónörökös arképeié 4 korona. A királyné arképe a tensesges trónörökösrel együtt ugyanolyan kivitelben 6 korona. Ez utóbbi a Pro Transylvániát, a trónörökös külön arképe a Gyermekvédő Ligát, a többi kép az elesett katonák özvegyei és árvái alapját szolgálja. Művészi levelezőlapreprodukciók (egy sorozat 14 lap) darabonként 20 fillérjével szintén az özvegy és árva alap javára. Kaphatók minden könyv és papírkereskedésben, vagy közvetlenül a Hadségélyző Hivatalnál Budapest V., Akadémia-utca 17.

— Legújabb divatlapok Kerpelnél. 354
— Cukorcsomagoló és papírzacskók Kerpelnél. 190

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Hága. Port Allegrából jelentik: hogy a nép izgalma Németország ellen allanlóan nő. Mintegy 470 német kereskedő házat megtámadták leszakították a cégablakait és szét-

zúzták az ablakokat. Brazília és az entente hatalmak éltetésével 53 házat és szállodát felgyújtottak. Erre az adott okot, hogy egy szálloda tulajdonosának fia egy vasúti kocsira, amelyen németellenes tüntetések voltak lövöldözött Otezer ember a német kormányzatsövetség ülésén megakartá támadni a németeket, csak erőszakos rendszabállyal sikerült a nyugalmat helyreállítani.

MŰSZERESÉG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Egy pár jó férfi című 80—90 korona.

(Mi az ára a megrendelésre és vásárra készülő cipőnek?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A cipő maximális árát, illetve annak kiszámítását magába foglaló kormányrendelet ama része, hogy menyt követelhetnek a megrendelésre és vásárra dolgozó kisiparosok a cipőért, még mindig teljesen homályos a közönség előtt. Ezt a bizonytalanságot és homályt igyekeznek eloszlatni most az aradi kereskedelmi és iparkamara, amikor közléseket elrendelő szakemberek véleménye alapján készült számítását, amely irányadó lehet a megrendelésre és vásárra csinált árut illetőleg.

Ez a számítás a következő: prima tekete borbélybőrből készült 42-es számú férfi cipő nyers költsége (beleszámítva a műhelyi munkabért is) 67 korona 50 fillér, a rendelet értelmében az iparos ehhez 35% hasznot számíthat aradon. A 42, 43, 44. és 45-es számú cipők számonként 7%-kal drágábbak, a 41, 40. és 39-es számú cipők viszont számonként 7%-kal olcsóbbak. Így tehát a megrendelésre és vásárra készült ilyen minőségű jó férfi cipő átlagos ára 80—91 korona volna.

A szőro 38-as számú tekete nőcipő előállítási nyersköltsége 60 korona 30 fillér és ehhez 35% számítható. A színes bőrből készült nőcipő páronként 5 koronával drágább. A 37, 36 és 35. számú cipő 7%-kal olcsóbb, viszont a 39, 40 és 41-es számú 7%-kal drágább.

A box 36-os nagyságú fiúcipő nyers előállítási költsége páronként 44 korona és ehhez 35% haszon adandó hozzá. Színes bőrből készült 8 koronával drágább. A 38, 34 és 33-es számú 8%-kal olcsóbb, a 37, 38 és 39-es számú pedig 8%-kal drágább.

A fiú és leány (gyermek) cipő, ha 29-es számú akkor 33 korona 30 fillér nyers onköltsége kerül s ehhez 35 százalékos haszon számítható. A 30, 31 és 32-es számú 8 százalékkal drágább. A 28, 27 és 26. számú 8 százalékkal olcsóbb. Ha színes bőrből készült, akkor páronként 2 koronával drágább. Az érdeklődők a fentebb kimutatott ár részletezését illetőleg felvilágosítást kaphatnak a kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt (9—2). A félreértések elkerülése céljából közli a kamara, hogy az említett kormányrendelet a cipőárakat nem maximalta.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* **Holland-express.** (William Khan detektív sorozat II. az Uránutás.) Egy minden ízében izgalmas, szédítő technikával rendelkező filmet mutatott be tegnap a színház. Az első perctől, végig az utolsó jelenetig fokozódó lendülettel bonyolódik ki a cselekmény és a néző csakis az utolsó perében tudja meg a nagy rejtély megoldását. William Khan, aki a sorozatot rendezte, ezzel a képpel hosszú időkre igen előkelő szerepet biztosított magának a rendezők sorában. A mozitechnika ebben a képben most már igazán a tökéletesség méreteit megközelítette, amin túl már csak lehetetlenségek következnek. Különösen kiemeljük az express vonatnak és az autónak éjjen hajszáját, a melynek tökéletesebb, lebilincselőbb, izgalmasabb jelenet még nem pergett le mozivásznon és így látjuk, hogy ez a jelenet tulszárnyal mindent, amit már eddig is bámulattal néztünk. A közönség tulszárnyal tisztelemmel kísérté elejétől várt a kiváló

— **Felismerék a Marosbóli kőfogott hullát.**

Mai lapunkon jelentettük, hogy tegnap késő délután a Marosbóli egy idősebb asszony hulláját fogták ki. Hallai Verona Orczy-utca 9. szám alatti lakosnő ma a hullában Szabó Jánosné, született Mattay Ilona nevű alibőljét szerte fel, aki két nappal ezelőtt elhunyt. Hallai Verona elmondotta, hogy Szabóné, aki fiatalabb korában jobb viszonyok között élt, többször említette, hogy öngyilkos lesz. Munkaképzetlen volt és sok nélkülözéssel küzdött. Tegnapelőtt reggel elutazott lakásáról és aztmondotta, hogy templomba megy. Azóta nem tért vissza lakására s valószínű, hogy még tegnapelőtt délután élhetette magát a Marosba.

— **Oven év alatt 32.706 kivégzés.** Stockholmból jelentik: A Russkoje Volja szerint a cári kormány 1886. óta 32.706 orosz férfit és nőt végeztetett ki.

— **A mai nehéz viszonyok közepette került az aradi fogyasztó közönség elé a kőbányai Polgári Sertozde világhírű Szent István védjegyű duplamalata gyogsőre.** Ma már Aradon mindenki ismeri és fogyasztja ezt a speciális sör-t, melyet még külföldön is sikertelenül utánóznak. Kiváló gyógyhatásánál és üdítő, kollomes izénél fogva Augyán dr., Elischer dr., Herzei dr., Kéti dr., Korányi dr. egyetemi tanárok által ajánlva gyermekágyasoknak, szoptatósanyáknak, üdülő betegeknek, idegeseknek, gyöngékedőknek, álmatlanságba szenvedőknek és nagy táperojénél fogva húzókorúknak. — Aradi főraktározók: Op-

FOG- tömések, aranyból, platina arany és ortit, amalgamból és a legszínelével azonos porcelánból.

FOG- koronák, hídak, egész fogsorok szálpadlás nélküli aranyból, platina-ból vagy porcelánból.

FOG- fogak állatváltása, fogak fehérítése és hibás fogorok átmozgatása, valamint javítása.

FOGHAZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsa, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogorvosoktól mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszerrel van felszerelve, és garanciát nyújt, hogy még a legkiválóbb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsgáló fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

attrakciót és megállapította, hogy ez volt eddig-
elő a szezon legkiválóbb detektív képe. —
„Nincs még veszte Lengyelország” az orosz
zsarnokság idejéből, legközelebb az Urá-
niában.

* Péntek 13. (Nagy detektív-kép az Apolló-
ban.) Sok experimentálás után végre egy min-
den tekintetben tökéletes detektívdrámát kap-
tunk Oswald Richárd irodalmi fölépítésében és
művészi megrendezésében. Az a zseniális nyo-
mozás, amivel Fox detektív kikutatja a Herbert
grófok kastélyának sötét titkát, a vógsóig fel-
fokozza az ember érdeklődését és intenzíven
foglalkoztatja fantáziánkat. Hosszu ideig rej-
tély, hogy miért kell halálnak történni a Her-
bert grófok kastélyában minden olyan pén-
teken, amelyek 13-ára esik, de aztán Fox zse-
niális munkával felfedi a titkot s lerántja a lep-
let, a gyilkosról. A lenyűgözés érdekes meséjét
pompás művészi felvételekben és elsőrangú
mozsínészek megjátszásában kapjuk. A köz-
önség, amely a premieren zsutolásig meg-
töltötte az Apolló nézőterét, olragadtatással
nézte végig a szép képet. Még esütörtökön
megy.

* Babérfa és koldusbot vasárnap az Erzsé-
bet mozgoszínházban. A világhírű amerikai
World-filmgyár nagyszerű alkotása ez a kép,
amelyben egy művész tragédiáját látjuk sze-
münk előtt leperegni. Egy rendkívül tehetséges
író egy kiváló darabot ír s kéri az ottani szín-
ház direktorát, hogy ezen darabot vegye mű-
sorra. A direktor teljesíti is kívánságát, de a
darab semmi sikert nem ért el, sőt az író je-
lenlétét kihasználva kifütyülk onnan. Telnak
az évek, az író koldusbotra jut s visszavetődik
a régi városba, ahol legnagyobb csodálkozására
olvassa a színlapot amelyen az ő általa írt
színdarabot már századszor mutatják be a leg-
nagyobb elismerés mellett. Ő is be akar
menni, de a portás nem engedi őt be és ott
összeesik és a bankár, ki őt régebben támogatta
rátalál kinél gyermekét is hagyta. A kis esa-
ládba ismét visszaköltözködik a vigás, mivel a
fiatalok egymásé lesznek.

SZERKESZTOI UZENETEK.

N. R. Szemlék. 1. Köteles szemlére je-
lentkezni. 2. Cégeket nem ajánlunk. Apróhir-
delési rovatunk utján megtalálja amit keres.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. április 19-án, csütörtökön:

A. B. B. B.

Hoffmann meséi.

Opera.

Kézdate 7 órákor.

Bevezető: **Waldapfussky Endre**
Stamber József.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és
a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége,
valamint háború híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az
Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBBE

nepilap, amely a háború alatt is a közönség
fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem
állította le szövegrésének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

újság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden
rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési program. Az Aradi Közlöny hírfűrészek
a helybeli és a

VIDÉKI

három az ország újságolvasó köreinek, vala-
mint a harcokban küzdő katonáknak is előzere-
tetül olvasott

NAPILAPJA.

NYILTTÉR.

(Az ezen cíven alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.)

Értesítés!

Értesítem az érdekelteket, hogy Stern
Etelka Sarló-utca 20. szám alatti szatocszűzi-
tét május 1-én átveszem. Miért is telkérem a
cég netán levő hitelezőit, hogy igényeiket ná-
lam 8 nap alatt annál is inkább jelentsék be,
mert később bejelentett követelést figyelembe
nem veszek.

Arad, 1917. április hó 18.

Farkas Józsefné,

2525

Miklós-utca 84.

- Gyertya, Gyufa,
- Csokoládé, Ecet,
- Gyümölcsíz, Sörpü,
- Kávékencserv, Cukorka,
- Zsíros- és Kristályszóda

nagyban és kicsinyben kapható

2512

Gonda Nándor

áruforgalmi vállalatánál, Dóván.

Lapkihordópár

jó fizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatásban.

787

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Tiszta, jó minőségű

házi szappan

nagyobb mennyiségben megvételre kerestetik.

**Legfájdalmasabb
tyukszemétől**

is három nap alatt mindenki
megszabadul a Hajós-Éle ANA-
GALLIN használatával. Ke-
zelése igen egyszerű, nem piéz-
kít, nem ragadós. A beszerzés
nél vigyázni kell az ANAGAL-
LIN szóra. Árja használati ut-
sítással 1 korona.

**Gyógyfahéj tegekkel
nyerdek a**

Doré fogpaszta

szeméttel. Nem káros! A
szájcsővel tisztítja, utólag
a kellemes. Az egy poszt-
mentációnak 80 réteg.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy részét

HAJÓS ARPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-utca 22. sz. Mo. 757. szám

A szépségpolcs titka a felbecsülhetetlen sző-
páncsok helyes megválasztásá-
ban rejlik!

**Rozsnyay kitűnő Serrail arc-
szépitő különlegességei**

mind kipróbált jó hatású készítmények,
amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serrail arc-enőcső. Kis téglát 1.50 kor.

Rozsnyay Serrail krémje. Nagy téglát 2.50 k.

Rozsnyay Serrail szappan. Egy darab 2 kor. 50 fill.

Rozsnyay Serrail opora. Lehetőleg finomabb. Crém,
fahéj, rózsá és testzi-
neken. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, ibolya, Loin
du bal, orgona, piros ró-
za, Serrail. Uvage 1 kor. 50 fill.

Kapható a készítőnél: 2013

Rozsnyay Mátyas orvosi
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-utca 4. szám.

A magyar királyi államvasutak és az arad-eszanádi egyesült vasutak patkányirtója.

2183

Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek. Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

Alvácza Kénes Hégyógyfürdő

Arad- és Hunyadmegye határán

megnyilt.

A fürdő 18—38°C hőmérsékletű természetes kénes és szulfuráras hévízzel

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúszkósodást, reumát, ischiást, csontszűz, lóbsodást, bénulást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült szállásokban tiszta, száraz szobák kaphatók, melyek ára 40—60 korona között változik.

Állandó fürdőorvos. Meleg fürdő. Tennisz és tekepályák. Gyönyörű kiránduló helyek. Kitűnő, ózonnal teli levegő.

Közvetlen vasúti állomás. Posta. Sebesült, vagy beteg katonáknak a szoba- és fürdőárából 30% kedvezmény. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál!

2479

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Fagydagantok

stimuláló, erősítő, gyógyító hatású

FRIGIN.

szűrésére legjobb szer

Ara csattal és utaltással 1 korona.

Legfajdalmasabb tyukszemétől

3 nap alatt mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem piszál, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzni kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközözhető. A butorokat nem rongja, még a petéit is kiirtja. Ara 1 üvegnél 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

„Melogen”. Egy pár perc alatt bármely haja, vagy bajusz a legszebb

állandó fekete színtre lehet festeni anélkül, hogy a szálak lehetne mosni. Ara 2 korona 40 fillér.

A fenti szernek kaphatók a készítői

Hajós Árpád

gyógyszer-tárban

ARAD, Andrássy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közközművek számára

Házelaadások,

valamint kisebb és nagyobb birtokok eladását, parcellázását közvetíteni vállalom. Az ország minden részében előjegyezve kis- és nagybirtokok. Aradon magán- és bérlészek. Ajánlatokat, megbeszéléseket kér

Halmaj József

adásvételi közvetítő iroda.

Lakás: Deák Ferenc-u. 5.

Telefon 726. 2369

Feter Teréz

kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Szépítő májfoltos, mitesszerűs, pattanásos arcot széppé, ráncos, öregedő arcot simává teszek. Szemöldösít, hajszálakat fújva on nélkül végleg eltávolítok. Vörös orr és kézkezelés, arc-örömlásztás. Arcmasszázs. Jutányos bérletben Hajmosás, szőkeletés, hajfestés Henna festékekkel, manikűr. Szeretettel várjuk a vidékre is. 521

Feter Teréz,
Arad, Ferray-utca 4. szám, I. em.

Vegyes tűzifa

waggonként, azonnali szállításra kapható

Körösvölgyi

1593

Pálinka-aktárban.

Arad, Andrássy-tér 5. Telefon 651

Ertesítés!

Ezennel van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy az Eleki mozgószínház társaságtól,

Eleken a mozgószínházat átvettém

és kérem a n. é. közönség szíves pártfogását a jövőben is.

Elek, 1917. április 14.

Bauer György,

2828

igazgató.

Ertesitem a n. é. közönséget, hogy az árdrágaság megszüntetésére hozatok Eszgeről naponként

élő kárászt,

malinok-klójt. Életben s a piacon 1.20 koronáért árvertem. Nagy halak naponként kaphatók. Csütörtökön nagy vásártétek.

Afrikai makói hagymát, fokhagymát, dugdagymát, tormát, zöldpaprikát, mindenféle zöldség márkát. Legfinomabb paraffin gyertya, cigaretták, cipők, nagyban és kicsinyben. Megkezdtem a zöldség ujdonságok szállítását, legelőször napárban; fejjelát, nyári retek, stb. Vidéki rendelések előző beküldése ellenében méltányos ártan.

A közönség szíves pártfogását kérem:

Lutvák József,

Aasztalos Sándor-utca 8. Interurbán telefon 615. Péntek estétől szombat estig zárva. 1065

Kitűnő minőségű szab. bej.

Fatalpu papucsok

szinos és tartós kivitelben, nagyobb megrendelésnél igen kedvező feltételek mellett beszerezhetők az

Első Aradi Hajlékony Fatalpu Cipőgyárban

Arad,

Urbán Iván utca 5, 8. és 17. sz.

Telefon III6.

2426

Ooska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbi szabályok szerint számítjuk.

Minden szó hirdetései ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel 15 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmában fogva érdeklődést nem keltő, megváltoztatassa.

Házasság.

Vidéki 28 éves

Özvegy magántisztviselő 2 leánygyermekkel (14 és 11 év) egy néhány ezer korona készpénzzel bíró 30 év körüli hajadont, vagy gyermektelen özvegyet vesz el. aki a frigyét azonnal megkötötte. Inkább iparos szülőköl származó hölgyek kéretnek ajánlatot tenni. Az illető legyen kissé csinos és egyáltalában meggyerő külsejű, molettabb. Ferfi jövendelme 6-7000 korona között mozog. Ajánlatokat névvel elátva a kiadóhivatal továbbít „Özvegy” jellege alatt.

Levelezés.

„Erdélyi.”

Drága Pipikém, epedve várlak, h. 1. ott leszek. Csókol „Kettő.”

Alkalmazást keres.

Mosó-, vasalónő

uriházakhoz, esetleg szállodába állandó munkára ajánlkozok. Fodor Matyasné, Vilmos-u. 3.

Fiatal, házasos szobalány

cséjére állást keres. Wesselényi-utca 18. szám.

Német nyelvtanár

órákat adna, esetleg egész napi foglalkozást vállalna. Ajánlatát a kiadóhivatalba kér.

Építői rajzoló

delutáni irodai foglalkozást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Alkalmazást nyer.

Kisúzó tin

wagy leány, 12-16 éves, fizetésrel felvétetik. Özv. Beck Mórné, Asztalos S.-utca 2.

Fiatal boltiszta

alkalmazást nyer. Krausz Paulin könyvkereskedésében.

Keressük azonnali belépésre

erdőgazdaságunk részére egy, a gazdasági teendőkhöz jártassággal bíró erdélyi felügyelő, aki már uradalomnál volt alkalmazva, esetleg rokkant katonai előnyben részesül. Irásbeli ajánlatok az alábbi címre küldendők: Móré Vilmos és Fiai gazdasága, Körösbánya.

Főnöki

uri házhoz május 1-ére vidékre kerestetik. Hegyaljai villamos a ház előtt. Kiszállási költség megtérítetik. Cim a kiadóhivatalban.

Fűszer.

és vasszakmában jártas vegyeskereskedő segéd, ki a román nyelvet bírja, azonnali belépésre kerestetik. Tausig C. és Társa, Kapósnás.

Fiatal segéd

felvétetik Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedésében Arad, Boros Beni-ter. 2445

Tisztviselői,

aki a kettős könyvtelven, gyors- és gépírásban teljesen perfect, jó fizetésrel, állandó alkalmazást talál. Használtság esetében nyugdíj is biztosított. Kimaradó ajánlatok „Magán-cé” jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Bejárómé hirtalab

koru, jó fizetésrel felvétetik. Jelemezni lehet délután 5 és 6 óra közt a várba vezetett fő utca előtti földszintes világban. 2500

Egy szerény igényű

német kisasszony két gyermek mellé azonnal felvétetik Thököly-ter 5a. I. emelet.

Intelligens háziasszony

kerestetik egy 3 tából álló aradi családhoz. Főképp kívánják, durvább munkákra cselédség áll rendelkezésére. Levélbeli ajánlatokat Klein könyvkereskedőhöz. 2484

Lapkiterelő-pár

jó fizetésrel felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ingatlan.

Városva Nyár-utca 218.

száma új ház eladó. Bővebbet ugyanott.

Eladó

Kossuth-utca 54 számú ház

Szabadság-ter körülszer

400 m² birtoktalal 2 utcára eső nagy ház, több lakással, 6 óra való kocsizással és 16-17 kocsira való padostól és fedett színekkel, eladó. Bővebbet Kálmán János-utcai gyógyszerárban.

Városva-utca 7. Schweldei József-utca 1. szám alatt bérházak eladók. Bővebbet Varga cukrász, Szabadság-ter. 2483

Bathányi-ter 4. számú

sarokház szabad kézből eladó.

Kiadó lakás.

Kiadó:

két elegánsan bútorozott, különbejárattal szoba villanyvilágítással és fürdőszoba használattal. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó

Petöfi-utca 8. Erzsébet-körül részén, I. e. ajtó 8., két egymással nyíló különbejárattal bútorozott utcai szoba.

Egy szemesen bútorozott

utcai szoba magányos urinak eladón kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Vétel és eladás.

Csárdák királyné

és az összes zeneműjogi állandóan kaphatók Deák Béla könyv- és papírkereskedésében, Forray-utca. Telefon 502 szám.

Női halapok alaktudás

és gyász munkát vállalok olcsó árban. Ugyanott női kosztüm készítője és egy gramofon 10 lemezrel eladó. Thököly-ter 5/a., földszint jobbra.

10 darab rajztúra

jergschipi tenyész haszkoca eladó. Bővebbet a Fehér Kereszt iródájában.

Szobapadati lenyomás

Línolenum vagy borostyán lakk, kiváló 16 minőségben és minden színben kapható: Jakubovits József fűszer- és csomagüzletében, Borsos Beni-ter 16. Motorállomással szemben!

Raffia ház

gyönyörű, fehér, hosszúságú kapható nagyban és kicsinyben Jakubovits József fűszer- és csomagüzletében, Borsos Beni-ter 16. Motorállomással szemben.

Menolog arisztokrata,

consol tükrözött, költözés miatt eladó. Orczy-utca 3.

Vessék pszichológus

bármilyet használnát de nem törött! 30 fillérért drbját, vidégről utánvétellel minden bejelentés nélkül Krausz Henriknek, Arad, Bocskai-ter 5. sz.

Eladó

Özv. Jakabffy Zoltánné Kupa-pusztai gazdaságában posta Dombirtok, három drb 9 hónapos üstávó Láncosú. Keresés tenyészkan, egy drb 4 éves 162 cm magas, jegytelen pej, kiváló csontozott, Furioso menő.

Prima Magyar rafiát

ajánlunk mix kákalet tart, 100 kg-ban K 1450-00. Özv. Schwarcz J. né és Fiai, Blék.

Bérgallé eladó.

Deák Ferenc-u 29. Telefon 1124.

Eladó

80 dr. prima minőségű 11 le-es uradalmi masac. Megtekinteni és érdeklődni Gerbner Miksánál, Ceermón lehat.

Vessék

koronáisi helyeket és egész gyűjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket Kerpel könyvkereskedés.

Virágcsokrok

viola, hajmaka, petonia, aszter, stb. kaphatók János Károly virágkereskedésében Arad, Zrinyi-utca, Bohus-palota.

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Különféle.

Elvett

egy zöldes szürke kosztikaró. A becslétes megtalálást kérem, hogy azt a Bathányi-ter 27. sz. ház, II. emelet, 6. sz. lakásban álló jutalom ellenében adja át.

Eladó.

József főherceg-ut 22. sz. alatt 3 utcai és 2 udvari szobából álló helyiség iródnak f. év május hó 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi és csanádi egyesült vasutak Magyarüzemének központú felügyelőségénél.

Dr. Schajkovsky

lábizadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat. Ára 1 korona. Kapható Földes és Hebsz gyógyszerárban.

Gazdatiszt

16 évi gyakorlattal, 39 éves, teljesen hadmentes, állást keres bármikor belépésre. Cimet a kiadóhivatal továbbít.

ELADÓ

egy közvetlen az országot (300 m.) és 12 km. a vasuti állomástól fekvő 25.0 kat. földes jegenyefenyő erdő, tartalma következő:

4949 szál 10-25 cm.
1184 „ 25-98 cm.

embermagasságban felmért vasfagyó, összesen 2867 m², munkálásra alkalmas és külön 174 m² tűzifa átlagos 30 koronával köbméterenként.

Közlebbi felvilágosításokkal alólírotnál Gurabarza, u. p. H.-Krisztó.

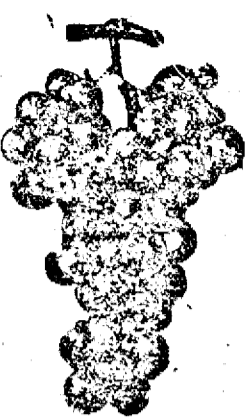
Macavei Traján

Földbirtokosoknak

25 évre 4% kamat 98 arfolyam.
50 évre 5% kamat 1% törlesztés teljes arfolyam,
65 évre 4% kamat 0.85% törlesztés 94% arfolyam mellett, továbbá

aradi és békásbani házakra 1 évre 5% kamat, 1% törlesztés 98 arfolyam mellett törlesztés költésének: folyósítás és bírósági és igazságtal elváltatás és kifizetés az az elváltatott

Budapesti Könyvszerkesztő és Kiadói Társaság
budapest, VIII. Kényarmező-u. 6.
Aradi megbízottunk: Benyhádi József, Kupa-u. 47., d. u. 2-3. sz.

Szőlő-

oltványokat

amerikai alma és -yökerezes vészölét különféle fajtonnan fajtisztaságért jótállva, szőlőt legújabb választékban a már évek óta elsők és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első művelési telep.
Tulajdonos: 2219

CASPARI FRIGYES,
Medgyes (Nagyküküllő megye.)

Fontos képez árjegyzéket kérni!

Több helységből álló

vendéglő

berendezve,

lakással, fürdőszobával,
azonnal kiadó az Opatay-palotában. 2519

Bővebbet a házfelügyelőnél Deák Ferenc-utca 29.

„Matteine“

féle
peleška- és molyirtó szesz
legbiztosabban pusztít.
Ára 2 korona.

„Matteine“
peleška- és molyirtó vállalat
Arad, Borsos Beni-ter 1. szám.

100%-os

zsirosszódát
ajánl azonnali szállításra 100 kilós hordókban ab. Arad

Szemó Armin
áruügynöksége.
Telefon 592. szám.